

PLÁN OBLASTI POVODÍ DYJE

2010 – 2015

F. Ekonomická analýza

Textová část

Obsah:

F.	EKONOMICKÁ ANALÝZA.....	3
F.1.	Hospodářský význam užívání vod – výchozí stav	4
F.1.1.	Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí	12
F.1.2.	Platby za odebrané množství podzemní vody	13
F.1.3.	Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (z objemu vypouštěných odpadních vod)	13
F.1.4.	Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních	14
F.1.5.	Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod	14
F.1.6.	Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací	15
F.1.7.	Náklady spojené s ochranou před povodněmi	18
F.1.8.	Ekonomický a socioekonomický význam užívání vody v oblasti povodí Dyje a uvedení konfliktů v nich	19
F.1.9.	Výdaje na opatření ve veřejném zájmu	22
F.2.	Prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod a vodohospodářskými službami	23
F.3.	Posouzení nákladové efektivity jednotlivých opatření včetně ekonomických dopadů	39
F.3.1.	Hodnocení opatření k naplnění cílů ochrany vod	39
F.3.2.	Doplňková opatření	57
F.3.3.	Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod a ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů	58
F.3.3.1.	Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod	58
F.3.3.2.	Ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů	62
F.3.4.	Náklady na jednotlivé typy navržených opatření	62
F.3.5.	Shrnutí předpokládaných nákladů opatření	64

F.4. Souhrn výsledků ekonomické analýzy užívání vod a opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby.....	65
F.4.1. Opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby	65
F.4.1.1. Analýza nákladů	66
F.4.1.2. Analýza příjmů	69
F.4.1.3. Posouzení návratnosti nákladů	72
F.4.1.4. Zhodnocení analýzy návratnosti nákladů ve smyslu článku 9 Rámcové směrnice	76
F.4.2. Souhrn výsledků ekonomické analýzy	81
F. N. Nejistoty a chybějící data	84
PŘÍLOHA Č. 1 PROGNOZA TRENDU VÝVOJE KLÍČOVÝCH HNACÍCH SIL NA NÁRODNÍ ÚROVNI DO ROKU 2015	87
Vývoj populace	87
Obecně ekonomický vývoj.....	87
Technologické změny.....	88
Změny v daňové/fiskální oblasti	89
PŘÍLOHA Č. 2 KONCEPCE A STRATEGIE ROZVOJE HOSPODÁŘSKÝCH SEKTORŮ S VÝZNAMNÝM VLIVEM NA VODU	91
Zemědělství	91
Průmysl	93
Energetika	93
Doprava a vodní doprava	94
Turistický ruch a rekreace u vody.....	95
Vodní politika	95
PŘÍLOHA č. 3 PODKLADOVÁ ANALÝZA FINANČNÍCH TOKŮ SOUVISEJÍCÍCH S VODOHOSPODÁŘSKÝMI SLUŽBAMI	97

Všechny zkratky použité v následujícím textu jsou uvedeny v Průvodní zprávě v kapitole 6. Seznam použitých zkratk.

F. Ekonomická analýza

Předkládaná ekonomická analýza navazuje na „Ekonomickou analýzu užívání vody“ zpracovanou v roce 2004 jako součást přípravných prací plánu oblasti povodí Dyje, v souladu s § 25, vodního zákona.

Cílem této ekonomické analýzy je:

- Ověřit současný hospodářský význam užívání vod v jednotlivých sektorech národního hospodářství s využitím souborů technických, ekonomických a socioekonomických dat a návazně prověřit prognózu trendů jednotlivých druhů užívání vod (s odkazem na závěry částí B.2 a B.3 tohoto plánu oblasti povodí) s promítnutím do objemových ukazatelů, cen a nákladů.
- Přispět k posouzení nákladové efektivnosti jednotlivých opatření včetně ekonomických dopadů, zejména k sestavení návrhu Programu opatření.
- Analyzovat návratnost nákladů na užívání vody a vodohospodářské služby a stanovit příslušná opatření s ohledem na dlouhodobou prognózu nabídky a poptávky v užívání vod.

Struktura datových informací bere v úvahu metodiku Evropské komise pro zpracování ekonomické analýzy vydanou v roce 2004.

Zatímco v rámci přípravných prací byly pro výchozí rok ekonomické analýzy použity údaje referenčního roku 2002, pro tuto analýzu jsou využity údaje roku 2005.

F.1. Hospodářský význam užívání vod – výchozí stav

Cílem je zhodnocení významu hlavních druhů užívání vod na základě analýzy relevantních technických, ekonomických a socioekonomických údajů. Jsou hodnoceny tyto druhy užívání vod:

- zásobování pitnou vodou
- odvádění a čištění odpadních vod

Tyto druhy užívání vod mají charakter vodohospodářské služby s odkazem na definici Rámcové směrnice.

- užívání vody v zemědělství pro účely závlah a živočišnou výrobu
- užívání vody v průmyslu včetně energetiky a hydroenergetiky
- plavba
- rybí hospodářství
- vodní rekreace, včetně rekreačního rybolovu
- ochrana před povodněmi.

Výběr sektorů užívání vod koresponduje s uvedenou metodikou Evropské komise.

Technické údaje charakterizují příslušné okruhy užívání vod, zejména údaje týkající se odběrů vody, vypouštění odpadních vod, příslušné technické infrastruktury a základních vodohospodářských účinků odpovídajících údajům státní statistiky, případně vodohospodářské bilance.

Základními podklady pro zjišťování technických dat byly:

- údaje Českého statistického úřadu
- údaje z ročenky „Vodovody, kanalizace ČR“ vydané MZe ČR
- údaje správců vodních toků Povodí Moravy, s.p., Lesy ČR, s.p. a ZVHS
- údaje „Zprávy o stavu vodního hospodářství ČR“ vydané MZe ČR.

Podkladem pro zjišťování technických dat v oblasti množství odebraných povrchových a podzemních vod a množství vypouštěných odpadních vod ve vztahu k jednotlivým sektorům užívání vod byly údaje vodohospodářské bilance, kterou podle vodního zákona pořizují a vedou správci povodí.

Ekonomické a socioekonomické údaje charakterizují význam příslušného druhu užívání vod z hlediska ročního obrátu, resp. produkce, zaměstnanosti ve vztahu k počtu obyvatel v oblasti povodí a dále všech relevantních poplatků a plateb včetně potřebných investic, které vyjadřují míru ekonomického dopadu na obyvatele, případně hospodářské sektory v příslušné oblasti povodí.

Jsou zejména hodnoceny následující platby a poplatky vztahující se k užívání vod:

- F.1.1 Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí
- F.1.2 Platby za odebrané množství podzemní vody
- F.1.3 Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových
- F.1.4 Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních
- F.1.5 Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod
- F.1.6 Vodné a stočné
- F.1.7 Náklady spojené s ochranou před povodněmi

Tyto údaje dále obsahují důležité informace o obyvatelích v oblasti povodí, uvádí celkový počet obyvatel i rozdělení do městských a venkovských oblastí a související informace.

V každém sektoru užívání vody je naznačena i úroveň užití nejlepších dostupných technologií, a to s ohledem na hodnocení potenciálu sektoru z hlediska budoucího trendu vývoje.

Základními podklady pro zjišťování ekonomických a socioekonomických dat byly:

- údaje Českého statistického úřadu
- údaje „Zprávy o stavu vodního hospodářství ČR“ (MZe ČR, MŽP ČR)
- údaje správců vodních toků Povodí Moravy, s.p., Lesy ČR s.p. a ZVHS
- údaje MZe obsažené v „Přehledu o vývoji cen pro vodné a stočné a rozbor nákladů a zisku na základě kalkulací provozních společností pro rok 2005“.

Údaje Českého statistického úřadu týkající se krajů (případně okresů) byly podrobeny distribucí hodnot na úroveň oblasti povodí Dyje podle ploch s přispěním informací Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního.

Dále byly informace získávány z internetových stránek úřadů, institucí a podniků a též formou expertních rozhovorů s pracovníky ústředních úřadů, krajů, případně i vybranými experty výzkumných či jiných odborných institucí.

Datové informace pro referenční rok 2005 obsahují technická data a dále ekonomická a socioekonomická data jsou uvedeny v následující tabulce F.1.1.

Tab F.1.1 Datové informace

Domácnosti				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Zásobování pitnou vodou	počet obyvatel připojených na vodovody pro veřejnou potřebu	1 269 803 obyvatel	průměrná cena za dodanou pitnou vodu (vodné)	24,57 Kč.m ⁻³
	počet obyvatel zásobených z individuálních zdrojů ¹	103 990 obyvatel	platby za odebrané množství PZV	73,59 mil. Kč
	množství odebrané PZV ²	36 794,8 tis.m ³ .rok ⁻¹	odhad potřebných investic	3,526 mld. Kč
	množství odebrané POV ³	13 993,3 tis. m ³ .rok ⁻¹	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	dostačující
	množství dodané pitné vody (fakturované) ⁴	40 969 tis m ³	tržby ⁵	1 372,6 mil. Kč
	ztráty vody v trubní síti	18,0 %		
	specifické množství vody (fakturované)	87,0 l.obyv ⁻¹ .den ⁻¹		
	počet vodárenských nádrží	8		
	počet odběrných míst z vodních toků	10		
	počet jímacích zařízení PZ	21		
	počet subjektů vlastnících infrastrukturu vodovodů pro veřejnou potřebu ⁶	306		

¹ Jsou zahrnuti pouze obyvatelé, kteří nejsou připojeni na vodovod pro veřejnou potřebu

² Pouze pro domácnosti

³ Pouze pro domácnosti

⁴ Fakturované domácnostem

⁵ Z vodovodů pro veřejnou potřebu

⁶ Jsou uvedeni jen významní vlastníci infrastruktury, kteří korespondují se sledovanými provozovateli

Domácnosti				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Odvádění a čištění odpadních vod	počet obyvatel připojených na kanalizace pro veřejnou potřebu	1 076 611 obyvatel	průměrná cena za odvedenou odpadní vodu (stočné)	23,56 Kč.m ⁻³
	počet obyvatel připojených na kanalizace a ČOV	969 811 obyvatel	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do PZV	0
	vypouštěné množství odváděných odpadních vod ⁷	58 909,2 tis. m ³ .rok ⁻¹	poplatky za povolené vypouštěných odp. vod	7,558 mil. Kč
	počet ČOV	224	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	8,590 mil. Kč
	počet obyvatel s domácí ČOV	14 860 (5% bez kanal.)	odhad potřebných investic	17,009 mld. Kč
	počet subjektů vlastících infrastrukturu kanalizací pro veřejnou potřebu	316	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	průměrná
			tržby	1 314,6 mil. Kč
Společná data pro zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod			počet obyvatel celkem	1 373 793 obyv.
			počet domácností	551 724
			počet obyvatel v městských oblastech	851 751 obyv.
			počet obyvatel ve venkovských oblastech	522 042 obyv.
			zaměstnanost v sektoru VaK	3 800 osob,tj.1,0%
			platby za správu v.t. a správu povodí	46,735 mil. Kč

⁷ Jsou zahrnuty i dešťové vody

Zemědělství				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
	celková plocha ZPF	665 374,5 ha	počet zaměstnanců celkem	40 305 os.
	zemědělská půda pod závlahou	58 271 ha	počet obyvatel ve venkovských oblastech	522 042 obyv.
	celková plocha orné půdy	531 679,1 ha	zaměstnanost	6,5%
	počet skotu (ks)	211 328	hrubá zemědělská produkce	17 935 mil. Kč
	ovcí a koz	11 300	platby za odebrané množství PZV	4,2 mil. Kč
	praset	652 146	poplatky za vypouštění odp. vod do POV	0 mil. Kč
	drůbeže	4 800 655	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	0
	vypouštěné množství odpadních vod	0 tis. m ³ .rok ⁻¹	platby za správu vod. toků a správu povodí	10,442 mil. Kč
	množství odebrané POV		úroveň užití nejlepších dostupných technologií	průměrná
	- pro závlahy	2700 tis. m ³ .rok ⁻¹		
	- pro živočišnou výrobu	100 tis. m ³ .rok ⁻¹		
	množství odebrané PZV			
	- pro závlahy	50 tis. m ³ .rok ⁻¹		
	- pro živočišnou výrobu	1 350 tis. m ³ .rok ⁻¹		
	množství vody dodané vodovody pro veřejnou potřebu	5 991,3 tis. m ³ .rok ⁻¹		
	množství odebrané vody z individuálních zdrojů	1 350 tis. m ³ .rok ⁻¹		

Průmysl				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Energetika (bez hydroenergetiky)	množství užívané vody		zaměstnanost	5 400 os., 0,87 %
	1. pro průtočné chlazení	1 500 tis. m ³ .rok ⁻¹	hrubá produkce/rok	10 698 mil. Kč
	2. pro cirkulační chlazení	45 000 tis. m ³ .rok ⁻¹	poplatky za povolené vypouštění odp. vod do POV	1,61 mil. Kč
	vypouštěné množství odpadních vod	68 800 tis. m ³ .rok ⁻¹	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	16,9 mil.Kč
	instalovaný výkon	1 760 MW	platby za správu vod. toků a správu povodí	63,734 mil. Kč
	počet odběrných míst	2	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	vysoká
Hydroenergetika	instalovaný výkon	479,1 MW	zaměstnanost	310 osob,tj.0,08%
	počet jezů	97	hrubá produkce/rok	140,1 mil. Kč
	počet přehrad	17	platby za správu vod. toků a správu povodí	0 Kč
	hydroenergetický potenciál využitelný	GWh.rok ⁻¹	platby podle § 57, vodního zákona	0 Kč

Průmysl				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Ostatní průmysl (odběry a vypouštění vod mimo VaK pro veřejnou potřebu)	množství odebrané POV	11 978,5 tis. m ³ .rok ⁻¹	počet zaměstnanců	103 262 os.
	množství odebrané PZV	19 442 tis. m ³ .rok ⁻¹	zaměstnanost	16,7 %
	vypouštěné množství odpadních vod	43 090,7 tis. m ³ .rok ⁻¹	hrubá produkce.rok ⁻¹	239 125 mil.Kč
	počet odběrných míst z vod. toků	32	platby za odebrané množství PZV	58,3 mil Kč
	počet jímacích zařízení PZV	36	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do POV	0,581 mil. Kč
			poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	0,557 mil. Kč
			platby za správu vod. toků a správu povodí	40,296 mil. Kč
			úroveň užití nejlepších dostupných technologií	průměrná
Těžba šterku (z tekoucích a stojatých vod)	počet těžebních míst	0	celkový objem těžby šterku	0 tis. t.rok ⁻¹
			zaměstnanost	0 osob
			hrubá produkce.rok ⁻¹	0 mil. Kč

Ostatní sektory				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Plavba	délka vodní cesty	0 km	roční obrat	0
	počet plavebních komor	0	zaměstnanost	0
	počet přeplavených lodí za rok	0		
	z toho rekreačních	0		
	přepravované množství zboží za rok	0		
Rybí hospodářství	počet rybníků a vodních nádrží	7 225	roční obrat	80,833 mil. Kč
			zaměstnanost	700 osob, tj.0,2%
Rekreační rybolov	délka vodních toků využívaných k rekreačnímu rybolovu		množství osob využívajících povolení k rekr. rybolovu	792 osob
	počet rybníků a vodních nádrží		zaměstnanost	-
Vodní rekreace	počet dnů za rok		zaměstnanost	-
	počet míst určených k rekreaci	13		
Ochrana před povodněmi	chráněné obyvatelstvo	867 580 obyv.	potenciální škody	5.3 mld.Kč
	celkový ovladatelný ochranný prostor VN	41,005 mil. m ³		
	počet poldrů	22		
	celkový ochranný prostor poldrů	29,337 mil. m ³		

Komentář k hodnoceným platbám a poplatkům

F.1.1. Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí

Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí podle § 101 vodního zákona, slouží k úhradě všech činností správy vodních toků, které uvádí vodní zákon v § 47, odst. 2 a 4, a správy povodí ve smyslu § 47, odst. 1.

Výše platby se dle § 101, odst. 2 vodního zákona vypočte vynásobením množství skutečně odebrané povrchové vody za kalendářní měsíc (případně jiné období, nepřesahující jeden kalendářní rok, dohodnuté se správcem vodního toku, ve kterém k odběru povrchové vody dochází) snížené o množství povrchové vody, na které se platba nevztahuje (odst. 4 § 101 vodního zákona), cenou za odběr povrchové vody stanovenou správcem vodního toku podle § 6 zákona č. 256/1990 Sb., o cenách. Limit, od kterého je povinnost platit tento poplatek, je více než 6000 m³ za kalendářní rok nebo více než 500 m³ za kalendářní měsíc (odst. 4 § 101 vodního zákona).

Cena povrchové vody se stanoví pro čtyři účely užití:

- průtočné chlazení parních turbin,
- zemědělské závlahy (u ostatních druhů závlah, mimo zemědělských, je povinnost platby jako za odběry povrchové vody),
- zatápění zbytkových jam především po těžbě nerostů, odebranou povrchovou vodou z vodních toků (netýká se oblasti povodí Dyje),
- ostatní odběry povrchové vody.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací jsou platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí sledovány pro následující sektory a druhy užívání vod:

Tab F.1.2 Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí

Sektor	Druh užívání vody	Výše platby [mil. Kč]
domácnosti	zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	46,7
zemědělství	zemědělské závlahy	0,0
	ostatní odběry (živočišná výroba)	10,4
průmysl	průtočné chlazení	17,4
	energetika	46,3
	ostatní průmysl	40,3

Závěr hodnocení:

Rozhodující platby ve prospěch správy vodních toků a správy povodí v oblasti povodí Dyje přicházejí za odběry pro průmysl (64,5 %) a pro vodovody pro veřejnou potřebu (29,0 %). Ostatní platby jsou nevýznamné.

F.1.2. Platby za odebrané množství podzemní vody

Poplatky za odebrané množství podzemní vody podle § 88, vodního zákona, platí ty fyzické a právnické osoby, které odebírají podzemní vodu na základě povolení vodoprávního úřadu podle § 8, odst. 1, písm. b), bod 1, nebo podle povolení podle předchozích právních předpisů. Limit, od kterého je povinnost platit tento poplatek, je více než 6000 m³ za kalendářní rok nebo více než 500 m³ za kalendářní měsíc.

Poplatek činí 2,- Kč za 1 m³ odebrané podzemní vody pro účely zásobování pitnou vodou a 3,- Kč za 1 m³ odebrané podzemní vody pro jiné účely.

Vybrané poplatky za skutečně odebrané množství podzemní vody jsou z 50% příjmem rozpočtu kraje na jehož území se odběr realizuje a z 50% příjmem Státního fondu životního prostředí ČR. Příjmy krajů odvozené z těchto poplatků lze použít jen na zákonem vymezené účely – na výstavbu a obnovu vodohospodářské infrastruktury a na zřízení a doplňování zvláštního účtu do výše 10 mil. Kč na pokrytí nákladů na likvidaci havárií na povrchových a podzemních vodách, kde se nezjistí původce.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací pro oblast povodí Dyje jsou poplatky za odebrané množství podzemních vod sledovány pro následující sektory a druhy užívání vod:

Tab F.1.3 Poplatky za odebrané množství podzemních vod

Sektor	Druh užívání vody	Výše platby [mil. Kč]
domácnosti	zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	73,59
zemědělství	zemědělské závlahy	0,0
	ostatní odběry (živočišná výroba)	4,2
průmysl	odběr pro průmysl	58,3

Závěr hodnocení:

Zcela rozhodující množství odebírané podzemní vody, tudíž i výše plateb za odebrané množství podzemní vod se v oblasti povodí Dyje vztahuje k sektoru zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu (55,8 %) a dále k sektoru průmyslu (44,2 %).

Příslušné kraje spadající do oblasti povodí Dyje disponují více než 136 mil. Kč.rok⁻¹ za poplatky za odebrané množství podzemní vody.

F.1.3. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (z objemu vypouštěných odpadních vod)

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových podle § 89 až 99, vodního zákona, platí každá právnická nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody bez ohledu na povolení k vypouštění odpadních vod podle § 8, nebo podle předchozích právních předpisů.

Poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže objem jím vypouštěných odpadních vod překročí za kalendářní rok 100 000 m³. Vypočte se vynásobením

objemu vypouštěných odpadních vod za kalendářní rok sazbou 0,1 Kč za 1 m³. Konečným příjemcem poplatku je Státní fond životního prostředí ČR.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací pro oblast povodí Dyje jsou poplatky z objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových sledovány pro následující sektory a okruh užívání vod:

Tab F.1.4 Poplatky z objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových

Sektor	Druh užívání vody	Výše platby [mil. Kč]
domácnosti	odvádění a čištění odpadních vod	7,6
zemědělství	odvádění a čištění odpadních vod	0,0
energetika	odvádění a čištění odpadních vod	1,6
průmysl	odvádění a čištění odpadních vod	0,6

Závěr hodnocení:

Rozhodující objem poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových v oblasti povodí Dyje přichází k příjemci SFŽP ČR ze sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (77,5 %).

F.1.4. Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních

Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních podle § 100, vodního zákona, platí fyzické a právnické osoby, které mají povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních podle § 8, odst. 1, písm. c), vodního zákona. Podle § 38, odst. 4, však může být toto povolení vydáno pouze výjimečně. V současné době jsou však vydána povolení podle předchozích právních předpisů (§ 127, odst. 1, vodního zákona).

Povinnost platit tento poplatek se nevztahuje na případy, které jsou uvedeny v § 100, odst. 3, vodního zákona.

Poplatek se platí obci, na jejímž katastrálním území dochází k povolenému vypouštění odpadních vod do vod podzemních, a to jednou ročně ve výši 3 500 Kč.

S ohledem na malý počet případů, kdy je tento poplatek vybírán, nebyla tato platba hodnocena.

F.1.5. Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod

Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod do vod povrchových podle § 89 až 99, vodního zákona, platí každá právnická nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody bez ohledu na povolení k vypouštění odpadních vod podle § 8, nebo podle předchozích právních předpisů.

Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže jím vypouštěné odpadní vody překročí v příslušném ukazateli znečištění zároveň hmotnostní

a koncentrační limit zpoplatnění. Ukazatele znečištění, hmotnostní a koncentrační limity zpoplatnění a sazby poplatku členěné podle jednotlivých ukazatelů znečištění jsou uvedeny v příloze č. 2 vodního zákona.

Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod se rovná součtu dílčích částek vypočtených podle jednotlivých ukazatelů znečištění jako násobek sazby poplatku a celkového množství vypouštěného znečištění za kalendářní rok.

Konečným příjemcem tohoto poplatku je Státní fond životního prostředí ČR.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací pro oblast povodí Dyje jsou poplatky za znečištění odpadních vod sledovány pro následující sektory a okruh užívání vod:

Tab F.1.5 Poplatky za znečištění odpadních vod

Sektor	Druh užívání vody	Výše platby [mil. Kč]
domácnosti	odvádění a čištění odpadních vod	8,6
zemědělství	odvádění a čištění odpadních vod	0,0
energetika	odvádění a čištění odpadních vod	16,9
průmysl	odvádění a čištění odpadních vod	0,6

Závěr hodnocení:

Rozhodující objem poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových v oblasti povodí Dyje přichází k příjemci SFŽP ČR zejména ze sektoru energetiky (65 %) a pak ze sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (33 %).

F.1.6. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací

Odběratel, tj. vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci pro veřejnou potřebu, je povinen platit za dodávku pitné vody (vodné) a za odvádění odpadních vod (stočné). Příjemcem vodného a stočného je vlastník vodovodu, resp. kanalizace pro veřejnou potřebu, případně provozovatel, a to za podmínek § 8, zákona o vodovodech a kanalizacích.

Způsob stanovení vodného a stočného i způsob regulace ceny stanoví § 20, zákona o vodovodech a kanalizacích. Vodné a stočné může mít jednosložkovou nebo dvousložkovou formu.

Jednosložková forma je součinem ceny podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o cenách) a množství odebrané vody podle § 16, zákona o vodovodech a kanalizacích nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod podle § 19, téhož zákona.

Dvousložková forma obsahuje složku, která je součinem ceny stanovené podle zákona o cenách a množství odebrané vody nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod a dále pevnou složku stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru, profilu přípojky nebo ročního množství odebrané vody. Podíl jednotlivých složek stanoví zákon o cenách.

V oblasti povodí Dyje není uplatňována dvousložková forma vodného a stočného.

Vážený průměr ceny za dodávku pitné vody, tj. průměrné vodné (přepočítáno na objem dodané pitné vody) dosáhl v r. 2005 částky 24,57 Kč za m³.

Vážený průměr ceny za odvádění odpadních vod, tj. průměrné stočné (přepočítáno na objem odvedené odpadní vody) dosáhl v r. 2005 částky 23,56 Kč za m³.

Průměrné vodné a stočné v oblasti povodí Dyje dosáhlo tedy v r. 2005 cca 48,13 Kč za m³.

Údaje o vodném a stočném byly zjišťovány od 5 rozhodujících provozovatelů v oblasti povodí Dyje a to od:

- ADAVAK, s.r.o.
- Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.
- VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., Brno
- Svazek vodovodů a kanalizací, Vodárna Zbýšov
- Vodovody a kanalizace Břeclav, a.s.

V porovnání s průměrnou výší vodného a stočného v r. 2005 v České republice:

➤ **vodné = 23,94 Kč.m⁻³**

➤ **stočné = 20,56 Kč.m⁻³**

➤ **vodné a stočné = 44,50 Kč.m⁻³**

je dosažená úroveň vodného a stočného v oblasti povodí Dyje o cca 8 % nad průměr České republiky.

Přehled vodného a stočného jednotlivých provozovatelů a výpočet váženého průměru cen dokladuje tabulka F 1.7.

Z hlediska sociální únosnosti výše vodného a stočného je k hodnocení použita metodika MŽP ČR pro finanční analýzu projektů Fondu soudržnosti, která za únosnou hranici pro vodné a stočné považuje 2 % průměrných čistých příjmů domácností, spočítaných na základě průměrné fakturované vody na osobu v dané oblasti.

V referenčním roce 2005 je v oblasti povodí Dyje podíl výdajů za vodné a stočné k čistému příjmu domácnosti na úrovni cca 1,6 %, jak je patrné z tabulky F.1.6.

Tab F.1.6 Podíl výdajů za vodné a stočné k čistému příjmu domácnosti

Podíl výdajů za vodné a stočné k čistému příjmu domácnosti	Rok 2005
průměrný měsíční příjem domácnosti [Kč]	21 411,00
průměrné vodné a stočné [Kč]	48,13
specifické množství fakturované vody [l.s ⁻¹ .den ⁻¹]	87,00
průměrná platba domácnosti za vodné a stočné [Kč.měs ⁻¹]	341,00
% ceny vody (vodné+stočné) k čistému příjmu domácnosti za měsíc	1,59

Je však třeba vzít v úvahu, že průměrné specifické množství vody fakturované pro domácnosti v oblasti povodí Dyje (87,0 l.osobu⁻¹.den⁻¹) je nejen nižší než průměr České republiky (98,9 l.osobu⁻¹.den⁻¹), ale zejména nižší než obvyklá úroveň ve vyspělých zemích Evropské unie (standard cca 110 až 120 l.osobu⁻¹.den⁻¹). Ve vyspělých zemích EU se podíl za vodné a stočné pohybuje mezi 1,0 – 1,5 % výdajů domácnosti.

Tab F.1.7 Přehled vodného a stočného jednotlivých provozovatelů

Název společnosti	Cena (vč. DPH) [Kč]		Voda fakturovaná [mil.m ³]		Příjmy [mil. Kč]	Příjmy [mil. Kč]
	vodné	stočné	pitná voda	odkanaliz. voda	pitná voda	odkanaliz. voda
ADAVAK, s.r.o.	19,53	12,29	0,300	0,410	5,859	5,039
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	22,70	26,02	26,750	29,750	607,225	774,095
VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST Brno, a.s.	26,45	20,25	22,416	19,655	592,903	398,014
Svazek vodovodů a kanalizací, Vodárna Zbýšov	13,65	13,65	0,090	0,085	1,229	1,160
Vodovody a kanalizace Břeclav, a.s.	26,25	23,10	6,300	5,900	165,375	136,290
Celkem	24,57	23,56	55,86	55,80	1 372,59	1 314,60

F.1.7. Náklady spojené s ochranou před povodněmi

Vynaložené náklady spojené s ochranou před povodněmi k referenčnímu výchozímu roku 2005 jsou ovlivněny řadou především vnějších faktorů, ke kterým zejména patří:

- poslední povodňová situace a následné odstraňování povodňových škod v korytech vodních toků a státním vodohospodářském majetku,
- příprava a realizace preventivních protipovodňových opatření v závislosti na schvalování příslušných programů financování,
- implementace neinvestičních programů souvisejících s ochranou před povodněmi, zvláště
 - stanovování záplavových území
 - studie odtokových poměrů
 - vymezování rozsahu území ohrožených zvláštními povodněmi

V roce 2005 pokračovaly práce neinvestičního charakteru na odstraňování následků povodní roku 1997, 2000 a 2002, financované vedle vlastních zdrojů Povodí Moravy, s.p. a Lesy ČR, s.p. též z prostředků dotačních programů Ministerstva zemědělství.

Přehled výdajů v roce 2005 spojených s odstraňováním škod z přechodu extrémních povodí v r. 1997, 2000 a 2002 dokladuje následující tabulka:

Tab F.1.8 Přehled výdajů v roce 2005 spojených s odstraňováním škod [mil. Kč]

Správce VT	Investiční výdaje	Neinvestiční výdaje
Povodí Moravy, s.p.	16,9	111,9
ZVHS	1,6	0
Lesy ČR, s.p.	0	0
Celkem	18,5	111,9

Od r. 2002 však byla intenzivně realizována opatření protipovodňové prevence a to v rámci Programu 229 060 - Prevence před povodněmi.

Na úseku investičních opatření bylo v rámci Podprogramu 229 062 – Výstavba a obnova poldrů, nádrží a hrází a dále Podprogramu 229 063 – zvyšování průtočné kapacity koryt vodních toků investováno v oblasti povodí Dyje:

Tab F.1.9 Přehled nákladů na investiční opatření v programu 229 062 [mil. Kč]

Správce VT	2005
Povodí Moravy, s.p.	83,5
ZVHS	35,5
Lesy ČR, s.p.	0
Celkem	119,0

F.1.8. Ekonomický a socioekonomický význam užívání vody v oblasti povodí Dyje a uvedení konfliktů v nich

Hodnocení ekonomického a socioekonomického významu užívání vod v oblasti Povodí Dyje se zaměřuje na významné sektory hospodářství, které svojí činností vyvolávají významné vlivy na vody, a tím negativně ovlivňují jejich stav nebo těží z dobrého stavu vod.

Těmito významnými sektory hospodářství v oblasti povodí Dyje jsou:

- domácnosti
- zemědělství
- průmysl
- energetika a hydroenergetika.

Za tím účelem následující tabulka F.1.10. vyjadřuje souvislosti technických dat spolu s daty ekonomickými a socioekonomickými. Podkladem pro hodnocení, uvedené v tabulce F.1.10, jsou datové informace uvedené v tabulce F.1.1.

Tab F.1.10 Souvislosti technických dat s daty ekonomickými a socioekonomickými

	Významné vlivy		Ekonomická data			Ekonomická a socioekonomická data	
Sektor užívání vody	Odběry vody [mil.m ³ .rok ⁻¹]	Vypouštění vody [mil.m ³ .rok ⁻¹]	Hrubá produkce [mil. Kč.rok ⁻¹]	Platby za užívání vod [mil. Kč.rok ⁻¹]	Podíl plateb k hrubé produkci (tržbám) [%]	Počet zaměstnanců v oblasti povodí	Podíl na zaměstnanosti v oblasti povodí [%]
domácnosti	50,8	58,9 ¹	2 687,2 ²	136,5	5,1	3 800 ³	1,0
zemědělství	14,1	0	17 935	14,6	0,08	40 305	6,5
průmysl	31,4	43,1	239 125,0	99,8	0,04	103 262	16,7
energetika bez hydroenergetiky	46,5	68,8	10 698	82,2	0,77	5 400	0,87
hydroenergetika	-	-	140,1 ²	0	0	310	0,08

Poznámky:

¹ Zahrnuto i odvádění srážkových vod² Uvedeny tržby za VHS v sektoru VaK pro domácnosti, resp. prodej elektrické energie³ Pracovníci zajišťující dodávky vody a odvádění odpadních vod pro domácnosti

Tab F.1.11 Významnost dopadů významných vlivů na složky chemického a ekologického stavu

Významný vliv	Složky chemického stavu			Složky ekologického stavu		
/ Sektor užívání vody /	voda	sediment	biota	biologické	fyzikálně-chemické	morfologické
Vypouštění odpadních vod do vod povrchových						
Domácnosti	• •	•	•	• •	• •	-
Zemědělství	•	-	•	•	•	-
Průmysl	• • •	• •	• •	• • •	• •	-
Energetika	-	-	•	•	•	-
Hydroenergetika	-	-	-	•	-	-
Odběry povrchové vody						
Domácnosti	-	-	-	•	•	•
Zemědělství	-	-	-	-	-	•
Průmysl	-	-	-	-	•	•
Energetika	-	-	-	•	•	• •
Hydroenergetika	-	-	-	•	-	•
Povodňová ochrana	-	-	-	•	-	• • •

Legenda: • označuje významnost dopadů příslušného užívání vody na danou složku dobrého stavu vod, s vyšším počtem • významnost vzrůstá
 - příslušné užívání vody bez dopadu na danou složku dobrého stavu vod.

Závěr hodnocení

Rozvoj hospodářství v oblasti povodí Dyje je úzce svázán s užíváním vody. Vybudovaná vodohospodářská infrastruktura umožňuje užívání vody sektory průmyslu, energetiky, zemědělství, případně ostatními sektory a též užívání vody v domácnostech. Voda je pro zásobování a jiné užívání odebírána převážně z vod povrchových (cca 55 %), méně z vod podzemních (cca 45 %).

V oblasti povodí Dyje žije cca 2/3 obyvatel v městských a 1/3 ve venkovských oblastech. Největší podíl odběru vody i vypouštění je realizován v sektoru vodovodů a kanalizací, průmyslu a energetice. V sektoru zemědělství, včetně závlah nejsou téměř žádné odběry a minimální vypouštění odpadních vod.

Nejvýznamnější platby za užívání vod produkuje průmysl a dále obyvatelé v domácnostech formou vodného a stočného, které zahrnuje mj. též platby za správu vodních toků a správu povodí. Významné jsou též poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod v sektoru vodovodů a kanalizací a v průmyslu.

Z hlediska hrubé produkce je nejvýznamnější průmysl a dále energetika, z hlediska zaměstnanosti je nejvýznamnějším sektorem průmysl. Naproti tomu energetika je z hlediska podílu na zaměstnanosti nevýznamná.

Vyhodnocování různých druhů užívání vod, zejména odběrů povrchové vody a podzemní vody a vypouštění odpadních vod je každý rok prováděno v rámci vodohospodářské bilance. Lze konstatovat, že zejména fungující systém státní správy na úseku vodního hospodářství a životního prostředí, za spolupráce se správci povodí a správci vodních toků, nedochází v oblasti povodí Dyje k významným konfliktům mezi uživateli vody z hlediska nároků na užívání vod.

F.1.9. Výdaje na opatření ve veřejném zájmu

Stát může podle § 102, vodního zákona, poskytnout správcům povodí, České inspekci životního prostředí, správcům vodních toků, vlastníkům vodních děl a pověřeným subjektům (§ 21, odst. 3 vodního zákona) i jiným fyzickým a právnickým osobám finanční prostředky k úhradě výdajů na opatření ve veřejném zájmu.

Účely, pro které stát může finanční prostředky poskytnout, jsou fakultativně vyjmenovány v odst. 1, § 102, vodního zákona.

F.2. Prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod a vodohospodářskými službami

Základním podkladem ke zpracování prognózy trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod a vodohospodářskými službami je aktualizovaná „Prognóza trendu vývoje klíčových hnacích sil na národní úrovni“ a „Koncepce a strategie rozvoje hospodářských sektorů s významným vlivem na vodu“.

Tyto podklady byly upraveny na základě „Základního scénáře“ zpracovaného v rámci přípravných prací plánování v oblasti vod a jsou uvedeny v příloze č. 1 a v příloze č. 2.

Dalším podkladem jsou výstupy hodnocení části B.2. Požadavky na užívání vod – výhledový stav, obsahující:

- seznam plánů a programů s požadavky na užívání vod a vlivy na stav vod,
- prognóza požadavků na povrchové vody,
- prognóza požadavků na podzemní vody,
- výsledky vodohospodářské bilance výhledového stavu.

Významným podkladem k zpracování prognózy trendů se stal i Plán hlavních povodí České republiky – základní strategický dokument v oblasti vod, schválený v květnu 2007 vládou České republiky.

Hodnocení prognózy trendů jsou podrobeny i veškerá technická, ekonomická a relevantní socioekonomická data týkající se užívání vod a vodohospodářských služeb v sektorech hospodářství, uvedených v tabulce F 1.1 v kapitole F.1.

Prognóza trendů je vyjádřena buď kvantifikací, nebo slovním popisem ve variantě pravděpodobné, minimální a maximální v následující tabulce F 2.1.

V závěru této kapitoly je uveden komentář, který posuzuje trendy těch dat, které jsou relevantní hodnocení plánovaných opatření.

Jednotlivé scénáře použité v následující tabulce byly sestaveny s využitím aktualizovaného scénáře pro národní úroveň (viz. příloha č. 1) s promítnutím specifických podmínek oblasti povodí i s promítnutím požadavků na příslušné vodohospodářské služby, jakož i s využitím trendu vývoje v příslušné položce v minulém období.

Tab F.2.1 Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015

Domácnosti				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Zásobování pitnou vodou	počet obyv. připojených na vodovody pro veřejnou potřebu	nárůst o 10 tis. obyv.	nárůst o 2 tis. obyv.	nárůst o 20 tis. obyv.
	počet obyvatel zásobených z individuálních zdrojů ¹⁾	pokles o 3 tis. obyv.	pokles o 1 tis. obyv.	pokles o 8 tis. obyv.
	množství odebrané PZV	nárůst o 80 tis. m ³ .rok ⁻¹	nárůst o 15 tis. m ³ .rok ⁻¹	nárůst o 150 tis. m ³ .rok ⁻¹
	množství odebrané POV	nárůst o 180 tis. m ³ .rok ⁻¹	nárůst o 20 tis. m ³ .rok ⁻¹	nárůst o 250 tis. m ³ .rok ⁻¹
	množství dodané pitné vody (fakturované)	nárůst o 400 tis m ³ .rok ⁻¹	nárůst o 80 tis. m ³ .rok ⁻¹	nárůst o 800 tis. m ³ .rok ⁻¹
	ztráty vody	pokles o 3 %	stagnace	pokles o 5 %
	specifické množství vody (fakturované)	nárůst o 3 l.os ⁻¹ .den ⁻¹	pokles o 1 l.os ⁻¹ .den ⁻¹	nárůst o 5 l.os ⁻¹ .den ⁻¹
	počet vodárenských nádrží			
	počet odběrných míst z vodních toků	stagnace	stagnace	stagnace
	počet jímacích zařízení PZV	stagnace	pokles o 2	nárůst o 2
	počet subjektů vlastníků	nárůst o 6	stagnace	nárůst o 8
	infrastrukturu vodovodů pro veřejnou potřebu ²⁾	stagnace	pokles o 2	nárůst o 2

¹⁾ pouze obyvatelé, kteří nejsou připojeni na vodovod pro veřejnou potřebu

²⁾ jen významní vlastníci infrastruktury, kteří korespondují se sledovanými provozovateli

Domácnosti				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Odvádění a čištění odpadních vod	počet obyv. připojených na kanalizace pro veřejnou potřebu	nárůst o 18 tis. obyv.	nárůst o 10 tis. obyv.	nárůst o 30 tis. obyv.
	počet obyvatel připojených na kanalizace a ČOV	nárůst o 25 tis. obyv.	nárůst o 15 tis. obyv.	nárůst o 40 tis. obyv.
	Vypouštěné množství odváděných odpadních vod	nárůst o 1 000 tis. m ³	nárůst o 300 tis. m ³	nárůst o 1 800 tis. m ³
	počet ČOV	nárůst o 6	nárůst o 2	nárůst o 12
	počet obyvatel s domácí ČOV	nárůst o 700 obyv.	nárůst o 100 obyv.	nárůst o 2 000 obyv.
	počet subjektů vlastnících infrastrukturu kanalizací pro veřejnou potřebu	stagnace	pokles o 1	nárůst o 2

Zemědělství				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
	celková plocha ZPF	pokles o 50 ha	pokles o 300 ha	stagnace
	zemědělská půda pod závlahou	nárůst o 3 ha	stagnace	nárůst o 10 ha
	celková plocha orné půdy	pokles o 30 ha	pokles o 150 ha	stagnace
	počet skotu	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	ovcí a koz	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	prasat	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	drůbeže	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	vypouštěné množství odpadních vod	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	množství odebrané POV			
	- pro závlahy	nárůst o 200 tis. m ³ .rok ⁻¹	stagnace	nárůst o 600 tis. m ³ .rok ⁻¹
	- pro živočišnou výrobu	stagnace	pokles o 50 tis. m ³	nárůst o 150 tis. m ³
	množství odebrané PZV			
	- pro závlahy	stagnace	pokles o 20 tis. tis. m ³	nárůst o 20 tis. m ³
	- pro živočišnou výrobu	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 1 %
	množství vody dodané vodovody pro veřejnou potřebu	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	množství odebrané vody z individuálních zdrojů	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %

Průmysl				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Energetika (bez hydroenergetiky)	množství užívané vody			
	- pro průtočné chlazení	stagnace	pokles o 20 %	nárůst o 3 %
	- pro cirkulační chlazení	stagnace	pokles o 10 %	nárůst o 2 %
	vypouštěné množství odpadních vod	stagnace	stagnace	nárůst o 3 %
	instalovaný výkon	stagnace	stagnace	nárůst o 5 MW
	počet odběrných míst	stagnace	stagnace	nárůst o 2
Hydroenergetika	instalovaný výkon	nárůst o 0,5 MW	stagnace	nárůst o 1,0 MW
	počet jezů	stagnace	stagnace	nárůst o 1
	počet přehrad	stagnace	stagnace	stagnace

Průmysl				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Ostatní průmysl (odběry a vypouštění vod mimo VaK pro veřejnou potřebu)	množství odebrané POV	stagnace	pokles o 4 000 m ³ .rok ⁻¹	nárůst o 3 000 m ³ .rok ⁻¹
	množství odebrané PZV	stagnace	pokles o 100 m ³ .rok ⁻¹	nárůst o 100 m ³ .rok ⁻¹
	vypouštěné množství odpadních vod	stagnace	pokles o 4 000 m ³ .rok ⁻¹	nárůst o 3 000 m ³ .rok ⁻¹
	počet odběrných míst z vod. toků	stagnace	pokles o 2	nárůst o 2
	počet jímacích zařízení PZV	stagnace	pokles o 2	nárůst o 2
Těžba šterku (z tekoucích a stojatých vod)	počet těžebních míst	stagnace	stagnace	stagnace
	počet těžebních společností	stagnace	stagnace	stagnace

Ostatní sektory				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Rybí hospodářství	počet rybníků a vodních nádrží	stagnace	stagnace	nárůst o 2
Rekreační rybolov	délka vodních toků využívaných k rekreačnímu rybolovu	stagnace	stagnace	nárůst o 1 km
	počet rybníků a vodních nádrží	stagnace	stagnace	nárůst o 1
Vodní rekreace	počet dnů za rok	nárůst o 5 dnů	stagnace	nárůst o 10 dnů
	počet míst určených k rekreaci	nárůst o 1	stagnace	nárůst o 3
Ochrana před povodněmi	chráněné obyvatelstvo			
	celkový ovladatelný ochranný prostor VN	stagnace	stagnace	stagnace
	celkový neovladatelný ochranný prostor VN	stagnace	stagnace	stagnace
	počet poldrů			
	celkový ochranný prostor poldrů			

Domácnosti				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Zásobování pitnou vodou	průměrná cena za dodanou pitnou vodu (vodné) ⁴⁾	nárůst 60 %	nárůst o 35 %	nárůst o 80 %
	platby za odebrané množství PZV	nárůst o 2 %	nárůst o 1 %	nárůst o 4 %
	odhad potřebných investic	-	-	-
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
	tržby	nárůst o 65 %	nárůst o 40 %	nárůst o 90 %

⁴⁾ zahrnuje též zvýšení sazby DPH

Domácnosti				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Odvádění a čištění odpadních vod	průměrná cena za odvedenou odpadní vodu (stočné)	nárůst o 60 %	nárůst o 35 %	nárůst o 80 %
	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	nárůst o 2 %	stagnace	nárůst o 4 %
	odhad potřebných investic	-	-	-
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
	tržby	nárůst o 65 %	nárůst o 40 %	nárůst o 90 %
Společná data pro zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod	počet obyvatel celkem	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 1 %
	počet domácností	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 1 %
	počet obyvatel v městských oblastech	zvýšení o 1 %	stagnace	nárůst o 3 %
	počet obyvatel ve venkovských oblastech	pokles o 1 %	pokles o 3 %	pokles o 5 %
	zaměstnanost	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 2 %
	platby za správu v.t. a správu povodí	nárůst o 40 %	nárůst o 25 %	nárůst o 60 %

Zemědělství				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
	počet obyvatel ve venkovských oblastech	pokles o 1 %	pokles o 3 %	pokles o 5 %
	zaměstnanost	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 2 %
	hrubá zemědělská produkce	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 2 %
	platby za odebrané množství PZV	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení

Průmysl				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Energetika (bez hydroenergetiky)	zaměstnanost	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	hrubá produkce.rok ⁻¹	nárůst o 500 mil. Kč	nárůst o 250 mil. Kč	nárůst o 1 000 mil. Kč
	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do POV	stagnace	pokles o 3 %	nárůst o 2 %
	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	stagnace	pokles o 3 %	pokles o 2 %
	platby za správu vod. toků a správu povodí	nárůst o 40 %	nárůst o 25 %	nárůst o 60 %
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
Hydroenergetika	zaměstnanost	stagnace	stagnace	nárůst o 4 %
	hrubá produkce.rok ⁻¹	nárůst o 1 %	stagnace	nárůst o 3 %

Průmysl				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Ostatní průmysl (odběry a vypouštění vod mimo VaK pro veřejnou potřebu)	zaměstnanost	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 5 %
	hrubá produkce.rok ⁻¹	nárůst o 2 %	nárůst o 1 %	nárůst o 3 %
	platby za odebrané množství PZV	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do POV	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	stagnace	nárůst o 25 %	nárůst o 60 %
	platby za správu vod. toků a správu povodí	nárůst o 40 %	stagnace	zlepšení
Těžba šterku (z tekoucích a stojatých vod)	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
	zaměstnanost	stagnace	stagnace	stagnace
	hrubá produkce.rok ⁻¹	stagnace	stagnace	stagnace

Ostatní sektory				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Rybí hospodářství	roční obrat	nárůst o 2 %	stagnace	nárůst o 5 %
	zaměstnanost	stagnace	stagnace	stagnace
Rekreační rybolov	množství osob využívajících povolení k rekr. rybolovu	stagnace	stagnace	stagnace
	zaměstnanost	stagnace	stagnace	stagnace
Vodní rekreace	zaměstnanost	stagnace	stagnace	stagnace
Ochrana před povodněmi	snížení potenciálních povodňových škod	8 %	5 %	15 %

Závěr posouzení trendů

Jsou posouzeny trendy těch dat, které jsou relevantní hodnocení plánovaných opatření, tj.:

- a) trendy nárůstu ceny za vodné a stočné
- b) trendy nárůstu cen povrchové vody
- c) trendy odběrů povrchové a podzemní vody a vypouštění vod po jednotlivých sektorech

Do dále uvedených předpokládaných hodnot vodného a stočného i ceny povrchové vody v roce 2015 je zohledněn i vliv nákladů opatření, která budou realizována do roku 2015.

ad a) Trendy nárůstu vodného a stočného v pravděpodobné variantě dokladuje tato tabulka:

Tab F.2.2 Trendy nárůstu vodného a stočného v pravděpodobné variantě

	2005	2010	2015
průměrné vodné a stočné [Kč.m⁻³]	48,13	64,98	77,01
nárůst [%]	0	35	60

Tento nárůst je odůvodněn těmito faktory:

- od roku 2008 je zvýšena sazba DPH z 5 na 9 %,
- předpokládá se, že každý rok se vodné a stočné zvyšuje o inflaci (výše inflace viz základní scénář),
- v důsledku financování nových investic s podporou fondů EU, zejména od roku 2009 do roku 2015, se zvýší provozní, tak i investiční náklady (v průměru o 3 % za rok).

Maximální varianta (nárůst o 80 %) by byla odůvodněna zejména v případě další změny sazby DPH nebo snížením pravděpodobných finančních podpor staveb kanalizací a ČOV (např. v důsledku vyjednaných „Podmínek přijatelnosti“ v rámci OPŽP).

ad b) Trendy nárůstu cen povrchové vody dokladuje tato tabulka:

Tab F.2.3 Trendy nárůstu cen povrchové vody

	2005	2010	2015
průměrná cena POV [Kč.m⁻³]	3,26	4,08	4,56
nárůst [%]	0	25	40

Tento trend je odůvodněn těmito faktory:

- předpokládá se, že každý rok se cena POV zvyšuje o inflaci (výše inflace viz základní scénář),
- v důsledku financování nových investic s podporou fondů EU (OPŽP), zejména od roku 2009 do roku 2015, se zvýší provozní, tak i investiční náklady v průměru o 1 až 2 % za rok (podrobněji viz kapitola F.3.).

Poznámka: Předpokládá se, že roční výdaje na investice financované z Programu prevence se od roku 2005 výrazně nezvýší.

Maximální varianta (nárůst o 90 %) by byla odůvodněna zejména v případě:

- zvýšení rozsahu investic, zejména charakteru prevence před povodněmi, optimalizace vodního režimu v krajině (zejména revitalizace) a odstraňování povodňových škod (v případě nové povodně),
- zvýšení provozních nákladů v důsledku odstraňování povodňových škod případných nových povodňových událostí.

Minimální varianty by bylo možné dosáhnout v případě, kdyby státní rozpočet (případně SFŽP) kryl vyšším procentem náklady, které dosud hradí správce povodí státní podnik Povodí Moravy, s.p. z vlastních zdrojů, a to na opatření charakteru prevence před povodněmi, optimalizace vodního režimu krajiny a odstraňování povodňových škod.

ad c) Trendy odběrů povrchové a podzemní vody a vypouštěných vod do vod povrchových po sektorech užívání vody dokladuje tabulka F.2.4.

Prognózuje se zcela nevýznamné změny v objemech odběrů povrchové a podzemní vody i vypouštění odpadních a srážkových vod, a to ve všech významných sektorech užívání vod.

Přestože až do současnosti mírně klesají odběry vod, prognózuje se k horizontu roku 2015 jejich nevýznamný nárůst o cca 0,4 %. Důvodem je prognóza mírného nárůstu specifické spotřeby vody v domácnostech i nárůst počtu obyvatel připojovaných na vodovody pro veřejnou potřebu.

Tab F.2.4 Trendy odběrů POV a POD a vypouštění OV do vod povrchových

Sektor užívání vody	Odběry vody [mil. m ³ .rok ⁻¹]			Vypouštění vody [mil. m ³ .rok ⁻¹]		
	2005	2015	změna [%]	2005	2015	nárůst [%]
domácnosti	50,8	51,1	+0,5	58,9 ¹⁾	59,8	+1,7
zemědělství	5,0	5,2	+4,0	0	0	0,0
průmysl	31,4	31,4	0,0	43,1	43,1	0,0
energetika	46,5	46,5	0,0	68,8	68,8	0,0
celkem	133,7	134,2	+0,4	170,8	171,8	+0,6

¹⁾ Zahrnuto i odvádění srážkových vod

F.3. Posouzení nákladové efektivity jednotlivých opatření včetně ekonomických dopadů

V rámci této kapitoly se hodnotí efektivnost jednotlivých opatření navržených v programech opatření zajišťujících nebo podporujících veřejné zájmy při naplňování cílů ochrany vod (viz kapitola C 4.)

K hodnocení jsou použity tyto podklady:

- Plán hlavních povodí České republiky

Metodický přístup k aplikaci čl. 4 Rámcové směrnice vodní politiky ES v plánech oblastí povodí (VRV, 2007)

Pro potřeby hodnocení programů opatření sice byla zpracována Metodika hodnocení programů opatření, avšak v procesu přípravy plánu se nepodařilo získat potřebné údaje a podklady pro její použití. Proto byla tato metodika využita pouze částečně v rámci možností daných rozsahem získaných podkladů.

F.3.1. Hodnocení opatření k naplnění cílů ochrany vod

Podle § 11, odst. 4 a 5, vyhlášky o plánování v oblasti vod, se tato opatření dělí na základní, kterými jsou:

- opatření naplňující stanovené cíle ochrany vod,
- opatření vyvolaná požadavky práva Evropských společenství v oblasti životního prostředí,
- opatření k ochraně vod používaných k výrobě pitné vody,
- opatření k regulaci odběrů povrchových a podzemních vod,
- opatření k regulaci umělých infiltrací,
- opatření u bodových zdrojů znečištění,
- opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění,
- opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu,
- opatření k zábraně vypouštění znečišťujících látek do podzemních vod,
- opatření k odstranění znečištění povrchových vod zvláště nebezpečnými závadnými látkami a nebezpečnými závadnými látkami,
- opatření k prevenci havarijního znečištění,
- opatření k ochraně povrchových vod využívaných ke koupání osob,

a doplňková, která mohou být navržena podle seznamu vzorových doplňkových opatření obsažených v Příloze VI, část B Rámcové směrnice, a kterými jsou:

- legislativní nástroje,
- administrativní nástroje,

- o) ekonomické nebo fiskální nástroje,
- p) sjednané environmentální dohody,
- q) regulování emisí,
- r) kodexy správných postupů,
- s) znovuzřízení a obnova mokřadů,
- t) regulace odběrů vody,
- u) opatření na ovlivňování požadavků (nároků), mimo jiné podpora adaptované zemědělské výroby jako je pěstování plodin s malou vláhovou potřebou v oblastech trpících suchem,
- v) opatření zaměřená na účinnost a opakované využití, mimo jiné podpora úsporných technologií v průmyslu a postupů zavlažování šetřících vodu,
- w) stavební projekty,
- x) revitalizační projekty,
- y) umělé doplňování zvodní,
- z) vzdělávací projekty,
- aa) výzkumné, vývojové a demonstrační projekty,
- bb) další relevantní opatření.

Podle závaznosti lze základní opatření rozdělit na:

- základní opatření závazná,
- základní opatření ostatní.

Základní opatření závazná - vycházejí ze závazných rámcových opatření Plánu hlavních povodí ČR, národních právních předpisů, resp. směrnic EU a přístupových dohod s Evropským společenstvím. Tato opatření mají současně stanoven konkrétní termín splnění, který je bližší než období tohoto cyklu plánování.

Základní opatření ostatní nejsou obsažena v závazných rámcových opatřeních Plánu hlavních povodí ČR a požadavek na jejich realizaci není vyžadován národní legislativou.

V kapitole C.4. jsou navržena konkrétní jednotlivá základní opatření podle následujících oblastí účinku:

- bodové zdroje znečištění,
- zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu.

Každé opatření v těchto oblastech je podrobně popsáno v příslušném „listu opatření“ včetně nákladů na jeho realizaci, jako přínosu na ochranu vod i dalších technických a ekonomických údajů. K hodnocení efektivnosti přínosů a ekonomických dopadů navržených opatření je v listu opatření sestaven přehled relevantních údajů pro každé opatření.

Náklady jednotlivých opatření jsou uvedeny ve stálých cenách roku 2007.

A. Bodové zdroje znečištění

Podle základních opatření navržených v kapitole C.4. jsou hodnocena opatření charakteru nové výstavby, intenzifikací a rekonstrukcí ČOV a nové výstavby a rekonstrukce kanalizací. Jednotlivá opatření se hodnotí z hledisek:

- investiční náročnosti,
- umístění ve zvlášť chráněných územích z hlediska ochrany přírody,
- proveditelnosti opatření a stavu investorské přípravy,
- priorit s ohledem na naplnění závazku ČR v rámci předvstupních dohod s EK na plnění přechodného období k implementaci směrnice 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod.

Vedle toho se samostatně hodnotí ČOV z hlediska zlepšování jakosti vypouštěných odpadních vod a dále účinnost nové výstavby kanalizací z hlediska nově připojovaných obyvatel.

Podkladem pro toto posouzení jsou příslušné listy jednotlivých opatření sestavené podle údajů hlavních provozovatelů a vlastníků infrastruktury a dále:

- vládní materiál k aktualizaci strategie financování implementace směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod (MZe a MŽP, leden 2008),
- zjišťování zpracovatele.

Investiční náročnost:

Byla hodnocena výše investičních nákladů všech navržených základních opatření oproti disponibilním finančním zdrojům, které v horizontu let 2009 až 2015 představují v mil. Kč:

- fondy EU (OPŽP a Program rozvoje venkova)	... 6 694,0
- národní zdroje finančních podpor (kofinancování OPŽP)	... 1 292,0
- SFŽP ČR	... 150,0
- programy státního rozpočtu (MZe+ MŽP)	... 200,0
- vlastní zdroje kofinancování podpůrných programů	... 1 200,0
- ostatní vlastní zdroje vodárenských společností, měst a obcí	...2 500,0
- ostatní dotace (kraje)	... 100,0
Celkem	... 12 136,0

Disponibilní finanční zdroje z podpůrných fondů a programů pro období let 2009 až 2015 byly stanoveny úměrně (podle počtu obyvatel v oblasti povodí) k celkovým plánovaným finančním zdrojům podle Plánu hlavních povodí České republiky.

Krajské dotace byly specifikovány dle aktuálních internetových stránek jednotlivých krajů takto:

Jihočeský kraj:

- Grantový program (GP) Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury - dle akčního plánu Programu rozvoje kraje
- GP Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury, podpora zpracování projektů

Jihomoravský kraj:

- Dotační program na projekty Čistá Svatka 2008
- Dotační program Projekty ve vodním hospodářství
- Fond životního prostředí Jihomoravského kraje - Dotační program Podpora v oblasti vodního hospodářství
 - Podprogram 1. Podpora v oblasti vodárenství
 - Podprogram 2. Podpora v oblasti odkanalizování a čištění odpadních vod

Pardubický kraj:

- Grant Rozvoj infrastruktury v oblasti vodního hospodářství (zásobování pitnou vodou a odkanalizování) obcí do 2000 obyvatel

Kraj Vysočina:

- Dotace na drobné vodohospodářské ekologické akce (na výstavbu a rekonstrukci kanalizací a čištění odpadních vod obcí velikosti do 10 000 obyvatel.

Cílem je naplňování opatření Programu rozvoje kraje Vysočina, 3.3.3. Odvádění a čištění odpad. vod.

Olomoucký kraj:

- Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje
 - Opatření 1. Výstavba a modernizace čistíren odpadních vod včetně kořenových čistíren odpadních vod a kanalizací
 - Opatření 2. Výstavba a modernizace vodovodů a úpraven vod
 - Opatření 3. Obnova environmentálních funkcí území

Zlínský kraj:

- PF01-08 Podprogram vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje 2008

Podporované aktivity:

- Opatření 1. Zásobování pitnou vodou.
- Opatření 2. Odvedení a čištění odpadních vod.
- Opatření 3. Projektová dokumentace.
- Opatření 4. Spolufinancování programu 229 310 „Výstavba a obnova Infrastruktury vodovodů a kanalizací MZe ČR

V listech opatření jsou specifikována opatření o souhrnných nákladech cca 18,89 mld. Kč a dále v rámci projednávání byla doplněna opatření o souhrnných nákladech 987,1 mil. Kč (tabulka F.3.4.) Byla provedena analýza všech specifikovaných opatření, která s využitím výše uvedených hledisek zhodnotila přijatelnost a prioritu opatření, a to samostatně pro čistírný odpadních vod a samostatně pro kanalizace.

V tabulkách F.3.1. (potřeba nové výstavby a intenzifikace ČOV) a F.3.2. (potřeba nové výstavby a rekonstrukce kanalizací), dále v seznamu kanalizací a ČOV pro obce pod 2000 EO (tabulka F.3.3) a doplněné při projednání (tabulka F.3.4), je uveden výsledek této analýzy, který obsahuje opatření o celkových investičních nákladech představujících 14,85 mld. Kč, což převyšuje disponibilní zdroje.

Potřeba výstavby nebo intenzifikace ČOV v obcích nad 2000 obyvatel

Jedná se o intenzifikaci 27 ČOV uvedených v následující tabulce F.3.1. Náklady na uvedená opatření představují orientačně 1,02 mld. Kč. Jedná se o tato opatření:

Tab. F.3.1 Potřeba nové výstavby a intenzifikace ČOV

ID opatření	Město - obec	Zařazeno do seznamu aglomerací	Stav přípravy projektu	IN [mil. Kč] (odhady)
DY100004	Hrušovany nad Jevišovkou	ano	-	49,0
DY100005	Milotice	ano	SP	80,0
DY100006*	Svitavy	ano	DUR	45,0
DY100016	Okříšky	ano		10,0
DY100018	Olešnice	ano	-	8,0
DY100020	Dolní Bojanovice	ano	-	8,5
DY100028	Polička	ano	DUR	45,0
DY100029	Zbýšov	ano	-	61,1
DY100031	Ždánice	ano	-	5,0
DY100035	Slavonice	ano	projekt	59,0
DY100056	Dolní Bojanovice	ano	-	3,5
DY100065	Kunštát - Sychotín	ano	DSP	22,0
DY100069	Boskovice - Hrádkov	ano	DUR	60,0
DY100087	Ivančice	ano	DSP	164,7
DY100096	Drásov - Malhostovice	ano	DSP	33,0
DY100099	Žabčice	ano	-	2,5
DY100103	Bílovice nad Svitavou	ano	DSP	64,0
DY100128	Moravský Krumlov	ano	DSP	12,0
DY100136*	Znojmo	ano	-	45,0
DY100153*	Velké Meziříčí	ano	DUR	150,0
DY100187	Lažánky	ano	studie	18,4
DY100285	Zvole	ano	-	10,0
DY100301	Budišov	ano	DSP	30,0
DY100308	Čechtín	ano	-	10,0

ID opatření	Město - obec	Zařazeno do seznamu aglomerací	Stav přípravy projektu	IN [mil. Kč] (odhady)
DY100312	Heračovice	ano	DSP	4,0
DY100314	Klučov	ano	-	3,0
DY 100358	Březová nad Svitavou	ano	DUR	17,2
Celkem				1 019,9

*) aglomerace nad 10 000 EO

Poznámky: Údaje jsou aktualizovány s využitím „Konkrétních seznamů aglomerací České republiky“, zpracovaných MZe ČR v lednu 2009 (pracovní materiál MZe – podklad pro vládní materiál k aktualizaci strategie financování implementace směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod).

DUR dokumentace pro územní řízení

DSP dokumentace pro stavební povolení

R rekonstrukce

IZ investiční záměr

Hodnocení:

1. Ve 1 obci (Milotice) není dosud vybudována ČOV,
2. V ostatních obcích se připravuje intenzifikace a rekonstrukce ČOV k eliminaci dusíku a fosforu na limity národních předpisů,
3. Splnění přechodného období je ohroženo v obcích, kde dosud nebyla zahájena příprava,
4. S ohledem na předpokládané investiční náklady je realizace uvedených opatření ve vztahu k disponibilním finančním zdrojům reálná. Jedná se o základní opatření závazná.

Dobudování a rekonstrukce kanalizací v městech a obcích nad 2000 EO

Jedná se o potřebu nové výstavby a rekonstrukce kanalizací v 59 obcích a městech uvedených v tabulce F.3.2. Náklady na tato opatření představují orientačně 9,009 mld. Kč.

Tab. F.3.2 Potřeba nové výstavby a rekonstrukce kanalizací

ID opatření	Město - obec	Zařazeno do seznamu aglomerací	Počet nově připojených obyvatel	Stav přípravy projektu	IN [mil. Kč] (odhady)
DY100004	Hrušovany nad Jevišovkou	ano	0	-	30,0
DY100005	Milotice	ano	0	SP	63,0
DY100006*	Svitavy	ano	0	DUR	93,5
DY100007*	Brno - stoka BI	ano	1 600	studie	780,2
DY100016	Okříšky	ano	0	-	33,0
DY100018	Olešnice	ano	0	-	8,0
DY100020	Dolní Bojanovice	ano	0	-	10,0

ID opatření	Město - obec	Zařazeno do seznamu aglomerací	Počet nově připojených obyvatel	Stav přípravy projektu	IN [mil. Kč] (odhady))
DY100022	Veverská Bítýška	ano	0	-	49,5
DY100028	Polička	ano	302	DUR	140,0
DY100035	Slavonice	ano	65	projekt	15,0
DY100044*	Brno - stoka EI	ano	0	DUR	553,6
DY100047*	Brno - Královka	ano	0	-	1 050,0
DY100049	Brno - Chrlice	ano	0	studie	68,8
DY100050	Brno - Bosonohy	ano	0	DUR	268,0
DY100065	Kunštát - Sychotín	ano	248	DSP	97,0
DY100069	Boskovice - Hrádkov	ano	53	DUR	101,7
DY100079	Tetčice - Zastávka	ano	720	DSP	74,4
DY100082	Tišnov - Předklášteří	ano	85	DUR	155,0
DY100084	Tišnov - Železné	ano	420	DSP	24,0
DY100092	Brno - Troubsko	ano	600	IZ	15,0
DY100096	Drásov - Malhostovice	ano	2 783	DSP	132,0
DY100102	Rajhrad	ano	0	-	12,0
DY100104	Ivančice - Oslavany	ano	600	DSP	190,6
DY100105	Bílovice n. Svitavou - Řícmanice	ano	400	DUR	39,8
DY100111	Adamov - Babice nad Svitavou	ano	150	studie	20,0
DY100112*	Jihlava	ano	350	DSP	735,0
DY100120*	Třebíč	ano	0	DSP	523,0
DY100123	Jemnice	ano	55	DSP	166,0
DY100126	Náměšť nad Oslavou	ano	280	DSP	70,0
DY100127	Hrotovice	ano	60	DSP	68,0
DY100130	Moravský Krumlov	ano	750	DUR	142,0
DY100132*	Znojmo	ano	1 532	-	500,0
DY100135*	Znojmo - Načeratice - Derflice	ano	414	DUR	30,0
DY100150	Bystřice nad Pernštějnem	ano	1 135	studie	200,6
DY100152*	Nové Město na Moravě	ano	1 347	DUR	164,9
DY100153*	Velké Meziříčí	ano	1 800	DUR	223,0
DY100187	Lažánky	ano	894	studie	71,0
DY100282	Ivančice	ano	700	DSP	266,3
DY100285	Zvole	ano	631	-	15,0
DY100301	Budišov	ano	0	DSP	60,0
DY100308	Čechtín	ano	0	-	20,0
DY100309	Vícenice	ano	0	-	25,0
DY100312	Heračovice	ano	0	DSP	8,0
DY100314	Klučov	ano	0	-	7,0
DY100329	Bílovice nad Svitavou - Kanice	ano	75	DUR	6,0
DY100331	Židlochovice - Vojkovice	ano	0	DSP	36,0
DY100332	Hrušovany u Brna	ano	0	DSP	13,0

ID opatření	Město - obec	Zařazeno do seznamu aglomerací	Počet nově připojených obyvatel	Stav přípravy projektu	IN [mil. Kč] (odhady))
DY100338*	Brno - rek. stoky A	ano	0	SP	R 220,0
DY100339*	Brno - rek. stoky C	ano	0	SP	R 108,1
DY100340*	Brno - rek. stoky D	ano	0	SP	R 246,9
DY100341*	Brno - rek. stoky E a dostavba EI	ano	0	SP	R 243,6
DY100342*	Brno - stoka A	ano	0	SP	R 132,5
DY100343*	Brno - stoka E	ano	0	SP	45,4
DY100346*	Brno - Žebětín	ano	1 125	SP	180,3
DY100356*	Brno - Bohunice	ano	-	SP	170,7
DY100358	Březová nad Svitavou	ano	-	DUR	93,7
DY100367	Brno - ulice Poříč	ano	-	studie	0,52
DY100368	Brno - RN Celiny	ano	-	generel	140,0
DY100369	Brno - úsek SŠ1-MK2E	ano	-	generel	53,6
Celkem			19 174		8 058,1 / R 951,1

*) aglomerace nad 10 000 EO

Poznámky: Údaje jsou aktualizovány s využitím „Konkrétních seznamů aglomerací České republiky, zpracovaných MZe ČR v lednu 2009 (pracovní materiál MZe – podklad pro vládní materiál k aktualizaci strategie financování implementace směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod).

DUR dokumentace pro územní řízení

DSP..... . dokumentace pro stavební povolení

Z..... investiční záměr

Hodnocení:

1. V uvedených městech a obcích se plánuje připojení 19 174 obyvatel.
2. Ve všech uvedených sídlech se plánuje též rekonstrukce kanalizací.
3. V území zvláštní ochrany je lokalizována 1 obec – Nové Město na Moravě.
4. Splnění přechodného období je ohroženo u všech obcí, které vykazují projektovou přípravu na úrovni studie nebo investičního záměru (IZ).
5. S ohledem na předpokládané investiční náklady je vzhledem k disponibilním finančním zdrojům reálná realizace všech uvedených opatření v celém rozsahu (rozsah nově připojovaných obyvatel a rozsah rekonstrukcí).
6. Reálně lze očekávat, že nově bude připojeno cca 17 000 obyvatel. Je třeba sledovat, aby v každé aglomeraci bylo připojeno na kanalizaci alespoň 85 % obyvatel (ve velkých městech více než 95 % obyvatel), a to v těch částech aglomerací, kde bude zajištěna vyhovující ekonomická efektivnost v ukazatelích do 100 000 Kč na 1 nově připojeného EO. Relevantní opatření je třeba považovat za základní a závazná.

Obce pod 2000 EO

Pro tuto skupinu jsou prioritou opatření, která mohou významně přispět k ochraně vodních zdrojů určených pro zásobování obyvatel pitnou vodou, zejména umístěných v povodí vodárenských nádrží, a dále která mohou přispět ke zlepšení stavu vodních útvarů. Jedná se o tato základní opatření ostatní:

Tab. F.3.3 Seznam obcí pod 2000 EO – základní opatření ostatní

ID opatření	Město - obec	Stav přípravy projektu	IN [mil. Kč] (odhady)
DY100064	Doubravice nad Svitavou	DUR	199,0
DY100067	Sloup - Šošůvka	DSP	144,0
DY100098	Blučina	DSP	24,0
DY100100	Hrušovany u Brna	DUR	35,0
DY100107	Milíčovice	DUR	130,0
DY100117	Stonařov	DSP	90,0
DY100137	Troskotovice	DUR	180,0
DY100138	Branišovice	DSP	190,0
DY100139	Šanov	-	17,0
DY100140	Grešlové Mýto	DUR	225,0
DY100141	Jaroslavice	DSP	100,0
DY100142	Únanov	DUR	48,0
DY100143	Božice	-	62,0
DY100144	Šatov	-	5,0
DY100145	Štítary	DSP	12,0
DY100146	Vranov nad Dyjí	-	8,0
DY100155	Křižanov	-	4,0
DY100158	Nové Veselí	-	20,3
DY100159	Bohdalov	DSP	72,0
DY100161	Nedvědice	DUR	65,0
DY100163	Svitávka	DUR	125,0
DY100166	Skalice nad Svitavou	SP	108,0
DY100170	Ostrov u Macochy	IZ	4,0
DY100173	Rebešovice	DSP	22,5
DY100176	Zbraslav	DSP	45,0
DY100180	Jevišovice	DUR	74,0
DY100185	Jinačovice	DUR	69,0
DY100189	Nová Ves	studie	71,0
DY100192	Vladislav	DSP	165,0
DY100280	Jamolice	DSP	46,8
DY100290	Čejkovice	DUR	25,0
DY100297	Marefy a Černčín	DUR	53,0
DY100298	Kožichovice	DSP	38,0

ID opatření	Město - obec	Stav přípravy projektu	IN [mil. Kč] (odhady)
DY100299	Přibyslavice	DSP	56,0
DY100300	Rokytnice nad Rokytnou	DSP	25,0
DY100302	Hartvíkovice	DSP	20,0
DY100303	Trnava	DSP	28,0
DY100304	Výčapy	DUR	55,0
DY100305	Čáslavice	DUR	70,0
DY100306	Březník a Kuroslepy	-	70,0
DY100307	Kouty	-	30,0
DY100310	Koněšín	-	40,0
DY100311	Římov	-	40,0
DY100313	Dukovany	-	10,0
DY100315	Horní Heřmanice	-	20,0
DY100316	Vícenice u Náměště nad Osl.	-	15,0
DY100317	Rudíkov	-	20,0
DY100318	Vémyslice	DSP	45,0
DY100320	Štěměchy	DUR	30,0
DY100321	Nové Syrovce	DUR	50,0
DY100326	Lomnička - Šerkovice	DUR	24,0
DY100327	Čebín - Sentice	DUR	40,0
DY100328	Maršov	DUR	50,0
DY100334	Omice	DUR	15,0
DY100336	Dolní Heřmanice	DUR	40,0
DY100337	Jámy	-	15,0
DY100345	Brno - Tuřany	SP	215,0
DY100347	Brno - Ivanovice	SP	78,7
DY100350	Mouřínov	studie	60,0
DY100351	Velešovice	DSP	20,0
DY100357	Blížkovice	-	70,0
DY100360	Hnanice	SP	4,5
DY100361	Onšov	DSP	17,0
DY100363	Žďár v Moravském krasu	SP	45,6
DY100364	Lhota Rapotína	DUR	38,3
Celkem			3 833,7

Poznámka: DSP.... . dokumentace pro stavební povolení

Níže uvedená tabulka uvádí seznam aglomerace pod 2000 EO, pro které nejsou vytvořeny konkrétní listy opatření, ale které jsou uvedeny v Seznamu akceptovaných žádostí o podporu v rámci Operačního programu životní prostředí, Prioritní osa 1 - Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, 1.1. Snižování znečištění vod -1.1.1. Snižování znečištění z komunálních zdrojů, 3. výzva – projekt pod 2000 EO. Jedná se o konkrétní opatření, na které bylo upozorněno v rámci připomínkového řízení k návrhu POP Dyje, ale nejsou k dispozici dostatečné informace k vytvoření samostatných listů opatření. Tato skutečnost je uvedena i v kapitole C.4.6.

Tab. F.3.4 Aglomerace pod 2000 EO bez listů opatření

Akceptační číslo	Žadatel	Název opatření	Okres	Kraj	Celkové náklady akce [mil. Kč]
8018831	Obec Uherčice	Obec Uherčice, splašková kanalizace, ČOV	Břeclav	JHM	59,0
8017201	Vodovody a kanalizace Vyškov,a.s.	Kanalizace a ČOV Otnice	Vyškov	JHM	121,6
8016911	Obec Starovice	ČOV a kanalizace Starovice	Břeclav	JHM	66,7
8017721	Obec Habrovany	Habrovany - kanalizace a ČOV	Vyškov	JHM	43,1
8018181	Městys Nosislav	Nosislav - kanalizace a ČOV	Brno-venkov	JHM	140,7
8017291	Obec Starovičky	Starovičky - ČOV a rekonstrukce kanalizace	Břeclav	JHM	79,3
8018411	Obec Nesovice	Nesovice - kanalizace a ČOV	Vyškov	JHM	151,8
8016961	Obec Tučapy	Tučapy-splašková kanalizace a čerpání do Komořan	Vyškov	JHM	70,1
8016901	Obec Hvozdec	Čistá voda pro Smaragdové moře	Brno-venkov	JHM	27,8
8016971	Obec Hybrálec	Kanalizace a ČOV Hybrálec	Jihlava	VYS	27,4
8018941	Městys Mrákotín	II. etapa kanalizace Mrákotín	Jihlava	VYS	36,9
8018231	Obec Kamenice	Čistý tok Kamenička	Jihlava	VYS	107,0
8017691	Obec Fryšava pod Žakovou horou	Výstavba kanalizace a ČOV-obec Fryšava	Žďár nad Sázavou	VYS	55,7
Náklady celkem					987,1

Hodnocení:

S ohledem na finanční náročnost nelze očekávat, že všechna opatření mohou být realizována do roku 2015 v plném rozsahu. Na základě finanční a ekonomické analýzy k projektu finančně podporovaného z prioritní osy 1 OP ŽP nelze předpokládat u obcí do 2000 obyvatel schopnost kofinancování z vlastních zdrojů, je-li rozsah projektu výrazně nad 100 mil. Kč. Z těchto důvodů je nezbytné optimalizovat rozsah opatření zejména v obcích, Doubravice nad Svitavou, Sloup – Šošůvka, Troskotovice, Branišovice, Grešlové Mýto, Svitávka, Skalice nad Svitavou a Vladislav.

Celkové hodnocení k bodovým zdrojům znečištění:

Souhrnné náklady na konkrétně specifikovaná opatření v oblasti čištění a odkanalizování odpadních vod z komunálních zdrojů znečištění jsou předpokládány ve výši cca 19,88 mld. Kč. Disponibilní finanční zdroje v letech 2009 až 2015 představují 12,136 mld. Kč. Opatření zahrnutá po provedeném hodnocení do programu opatření mají předpokládané náklady ve výši cca 14,85 mld. Kč, což o cca 2,71 mld. Kč převyšuje uvažované disponibilní zdroje.

S ohledem na předpokládané souhrnné náklady uvedených opatření u komunálních bodových zdrojů znečištění představuje nedostatek finančních zdrojů pro první cyklus plánování cca 22% odhadu potenciálních disponibilních zdrojů na realizaci opatření tohoto typu. S ohledem na to, že realizace převážné části těchto opatření v aglomeracích s počtem ekvivalentních obyvatel vyšším než 2000 představuje zákonnou povinnost vlastníků příslušné vodohospodářské infrastruktury, bude nutné chybějící finanční zdroje doplnit z vlastních zdrojů vlastníků infrastruktury zejména v oblasti rekonstrukcí kanalizačních sítí.

V oblasti povodí je významná skupina projektů v aglomeracích s počtem ekvivalentních obyvatel menším než 2000 se souhrnnými náklady cca 4,8 mld. Kč. Lze však předpokládat, že v řadě těchto aglomerací dojde s ohledem na nutnost dofinancování projektů z vlastních zdrojů k posunutí termínů dokončení za rok 2012 a tím i k odsunu potřeby podpůrných finančních zdrojů. K podobnému posunu termínů realizace může dojít z podobných důvodů i ve větších aglomeracích.

Pro krytí uvedeného nedostatku disponibilních finančních zdrojů bude také sledována možnost využití podpůrných finančních zdrojů reálně nevyužitých na ostatním území ČR.

Předpokládá se, že opatření, která nebudou připravena nebo nebudou finančně zajištěna, budou realizována v dalších cyklech plánování.

Omezující podmínky pro využití podpůrných zdrojů mohou vyvolat další tlak na zvýšení podílu vlastních zdrojů investorů na financování konkrétních akcí.

B. Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů

Jednotlivá opatření specifikovaná v listech opatření zahrnují projekty revitalizací vybraných úseků vodních toků a zprostupnění příčných překážek (jezů) na vodních tocích.

Jedná se o opatření, jejichž prioritu projednala pracovní skupina složená ze zástupců správců vodních toků (Povodí Moravy, s.p., Lesy ČR s.p. a ZVHS) a zástupců AOPK ČR.

Každé opatření je podrobně popsáno v listu opatření, ze kterého byly některé údaje a informace převedeny do přehledné tabulky F.3.5. Jedná se o:

- priority opatření, z pohledu ochrany přírody a krajiny, kde
 - priorita 1 znamená, že opatření je umístěno v rizikových územích registru chráněných území (v případě nerealizace hrozí nedosažení příznivého stavu ochrany),
 - priorita 2 znamená, že opatření má mimořádný význam pro ochranu přírody a krajiny,
 - kód a znamená, že připravenost opatření umožňuje realizovatelnost do roku 2012,
 - kód b znamená, že opatření je určeno k přípravě po roce 2012,
- lokalizace k vodnímu toku
- správce vodního toku
- stav přípravy
- investiční náklady
- proveditelnost z hlediska možných střetů a získání nemovitostí pro potřeby stavby
- technická realizovatelnost.

Tyto údaje a informace přispívají k posouzení těchto opatření z hlediska:

- investiční náročnosti
- priorit z hlediska ochrany přírody a krajiny
- proveditelnosti opatření.

Investiční náročnost

Je hodnocena výše investičních nákladů všech navržených základních opatření navržených do Programu opatření oproti disponibilním finančním zdrojům, které se v horizontu let 2009 až 2015 předpokládají v mil. Kč:

- fondy EU (OPŽP)	... 730,0
- národní zdroje finančních podpor (kofinancování OPŽP)	... 150,0
- SFŽP ČR	... 330,0
- programu státního rozpočtu (MZe a MŽP)	... 190,0
- vlastní zdroje kofinancování podpůrných programů	... 50,0
- ostatní dotace (kraje)	... 6,0
celkem	... 1 456,0

Disponibilní finanční zdroje z podpůrných fondů a programů byly stanoveny úměrně (podle plochy oblasti povodí) k celkovým plánovaným finančním zdrojům podle Plánu hlavních povodí ČR pro období let 2009 až 2015.

V seznamu tabulky F.3.5. jsou uvedena opatření o celkových investičních nákladech představujících 235,4 mil. Kč. K tomu je však třeba poznamenat, že ZVHS není schopna zajistit finanční, projektové a inženýrské přípravy příslušných opatření, a to z těchto důvodů:

- nemá finanční zdroje na financování nákladů na projekty (způsobilé výdaje) ve všech stupních do doby, kdy bude projekt schválen k financování z OPŽP,
- nemá finanční zdroje na inženýrské činnosti, které nejsou způsobilými výdaji (zejména studie, organizace výběrových řízení, apod.).

Priority z hlediska ochrany přírody a krajiny

Z tohoto pohledu se opatření hodnotí dle výše uvedených priorit č. 1 a 2 a kódů a) a b).

Vzhledem k hodnocení investiční náročnosti se potvrzuje, že v návaznosti na zpracování technických studií a vyhlášení příslušné výzvy OPŽP je možné zahájit projektovou a inženýrskou přípravu opatření priorit č. 1 a 2, kódu a) po roce 2009 i přípravu opatření – kód b), (v případě investování ZVHS po vyřešení financování projektové a inženýrské přípravy).

Proveditelnost opatření:

Proveditelnost opatření je hodnocena z hlediska možných střetů získání nemovitostí pro potřeby stavby a technické realizovatelnosti, výsledek hodnocení jednotlivých opatření je uveden v tab. F.3.5.

Celkové hodnocení opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů:

Souhrnné náklady na konkrétně specifikovaná opatření v oblasti zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů jsou předpokládány ve výši cca 1,524 mld. Kč. Opatření zahrnutá po provedeném hodnocení do programu opatření mají předpokládané náklady ve výši cca 0,235 mld. Kč, což je z hlediska uvažovaných disponibilních zdrojů realizovatelné. V dalších cyklech plánování se předpokládá realizovat opatření o souhrnných nákladech cca 1,289 mld. Kč.

Tab. F.3.5 Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů – Revitalizace vodních toků a migrační překážky

ID opatření	Název opatření	HMWB / skupina	Revital. náklady celkové [mil. Kč]	Realizovatelnost	Priorita opatření / sub priorita	Lokalizace	Stav přípravy projektu	Správce vodního toku
DY110002	Revit. Hornobolíkovského potoka		5,9	střední	2a	k.ú. Horní Bolíkov, okres Jindřichův Hradec	ST,PR,UR, SP	LČR
DY110003	Revit. Řečického potoka	ano/B	3,3	snadná	2a	úsek obec Řečice - začátek nad ryb. "Višťanský" po místní část Řečice - Sádky	ST,PR	ZVHS
DY110004	HB Nedveka km 4,000 - obnova RN	ano/C	4,0	střední	2a	k.ú. Hostim a Jiřice u Moravských Budějovic, okres Znojmo	ST	LČR
DY110005	Revit. Žerůtského potoka	ano/C	1,9	střední	2a	Žerůtky u Znojma, konec při kříž. pot. se sil. od želez. st. do obce Olbramkostel	ST,PR,UR, SP	ZVHS
DY110009	Revit. Nedvědičky		3,9	snadná	2a	úsek od chatové osady pod Zuberským rybníkem po rybník nad Divišovem		PMo
DY110010	Revit. Lažánky v Lažanech		4,0	střední	2a	k.ú. Lažany, okres Blansko, pod kamenným prahem v km 2,800	ST,PR	LČR
DY110012	Studie vodního prostředí na Svitavsku	ano/B	5,7	obtížná	2a	povodí Svitavy v profilu s hranicí CHOPAV Východočeská křída		PMo
DY110013	Obnova ekologických funkcí VN ve Skalici	ano/C	7,7	střední	2a	nad obcí Skalice nad Svitavou, k.ú. Sebranice	ST,PR,UR	ZVHS
DY110015	Revit. údolní nivy hlavních brněnských toků	ano/B	105,0		2a	Svratka pod Brnem	ST	PMo
DY110017	Revit. Hostákovského potoka	ano/C	3,8	střední	2a	k.ú. Hostákov, okres Třebíč	ST,PR,UR	LČR
DY110018	Revit. prav. př. Jinošovky, Kralice		7,0	střední	1a	k.ú. Kralice, okres Třebíč	ST,PR,UR	LČR
DY110026	Dyje napojení odstavených ramen D2, D3, D5, D6, D7 a D9	ne	7,5	snadná	1a	hraniční úsek Dyje (tzv. průkopy Dyje)	ST, PR	PMo
DY110030	Obnova ret. nádrže k. ú. Kravsko	ne	1,5	střední	2a	k. ú. Kravsko, okres Znojmo	ST	LČR
DY110031	Revitalizace nivy horní Svratky	ne	12,6	obtížná	2a	úsek od zaústění ČOV obce Herálec po okraj lesa nad Mor. Svratkou		PMo
DY110032	Sychotínský potok I + II.	ne	10,3	střední	2a	k. ú. Sychotín, okres Blansko, za obcí u silnice I/19, benzin. pumpa	ST, PR, UR, SP	LČR
DY110036	Zajištění migrace přes Jamborův práh Lednice	ano	3,0	snadná	1a	Jamborův práh na Dyji v Lednici	ST, PR	PMo

ID opatření	Název opatření	HMWB / skupina	Revital. náklady celkové [mil. Kč]	Realizovatelnost	Priorita opatření / sub priorita	Lokalizace	Stav přípravy projektu	Správce vodního toku
DY110037	Vranov nad Dyjí - revitalizace náhonu, zvýšení minimálního zůstatkového průtoku	ano	26,7	střední	1a	VN Vranov nad Dyjí		PMo
DY110038	Revitalizace prameniště a vodních toků v NP Podyjí a jeho ochranném pásmu	ano	12,6	střední	2a	Klaperův potok – pramenná oblast, Pravobřežní přítok Klaperova p. v km 0,6, Prameniště Žlebského potoka, Lukovský potok – pramenná oblast		Správa NP, PMo, ZVHS
DY110039	Revitalizace prameniště a vodních toků v NP Podyjí a jeho ochranném pásmu	ano	5,0	obtížná	2a	bezejmenný vodní tok (místní název - Popický potok), k. ú. Popice		Město Znojmo
DY110040	Revitalizace prameniště a vodních toků v NP Podyjí a jeho ochranném pásmu	ano	4,0	snadná	2a	bezejmenný vodní tok (místní název - Havranický potok), k. ú. Havraníky		
	Celkem		235,4					

Legenda: HMWB..... silně ovlivněný vodní útvar
 PR projekt
 ST studie

UR územní rozhodnutí
 ST stavební povolení

C. Opatření k omezování vnosu zvláště nebezpečných látek do vod - staré ekologické zátěže

Jednotlivá opatření představují projekty sanace starých ekologických zátěží v oblasti povodí, u nichž se předpokládá, že jejich realizace bude mít zásadní význam pro hodnocení rizikovitosti dotčených útvarů podzemních vod.

Aktuální údaje o zátěžích vybraných z databáze SEKM (dříve SEZ) MŽP na základě výsledků monitoringu (údaje ČHMÚ) byly ověřeny a doplněny o další dostupné informace získané především z databází krajských úřadů, dále od České inspekce životního prostředí a v omezené míře také přímo od oslovených řešitelských organizací.

K doplnění informací o zátěžích byly využity informace z portálu Ministerstva financí ČR, zejména seznam „Společností s platnou ekologickou smlouvou“, tj. společnosti, s nimiž má MF uzavřenou smlouvu na odstranění ekologických zátěží vzniklých před privatizací.

Výběr zátěží byl proveden ve dvou dalších krocích:

- a) zátěže, které mají uzavřenu ekologickou smlouvu,
- b) zátěže s navrhovaným opatřením, ale s neuzavřenou ekologickou smlouvou.

Uvedeným postupem bylo vybráno 11 zátěží s uzavřenou ekologickou smlouvou (jsou uvedena v tabulce F.3.6) a dalších 18 zátěží, kde se navrhuje opatření (jsou uvedena v tabulce F.3.7).

Tab. F.3.6 Vybrané staré zátěže s uzavřenou ekologickou smlouvou

ID opatření	Číslo zátěže	Název opatření
DY130011	10156002	TRADO s.r.o. Náměšť n.Oslavou
DY130013	17202002	PZP Tvrdonice, Transgas, a.s.
DY130019	2440002	STS Dačice
DY130020	16279001	ICEC Šlapanice,a.s.
DY130034	15030003	EMP, s.r.o., Slavkov
DY130037	10156003	VELAMOS a.s. Náměšť n Oslavou
DY130038	17821002	PBS Velká Bíteš, a.s.
DY130046	1358002	Fosfa a.s. Poštorná
DY130047	14038002	Rohatec - kolonie
DY130048	14038001	JM dřevařské závody a.s.
DY130049	15461001	Colorlak a.s., Staré Město

Tab. F.3.7 Vybrané staré zátěže s neuzavřenou ekologickou smlouvou

ID opatření	Číslo zátěže	Název opatření
DY130010	8934001	Akra a.s. Lužice
DY130012	9805001	Štenkravy
DY130014	1000001	Prádelny a čistírny Brno
DY130017	16156001	MARS Svratka, a.s.
DY130018	4002	Adamovské strojírny, a.s.
DY130024	10888001	VELAMOS - skládka Ocmanice
DY130029	1000016	JMP a.s. Brno
DY130030	9309001	Skládka TKO Měnin
DY130032	12535004	Polička 370, 313
DY130033	10788001	Na horách
DY130035	15011001	Skládka Pozďátky
DY130036	6966001	Liští
DY130039	1000020	Zbrojovka Brno a.s.
DY130040	5967003	JMP, a.s. Jihlava
DY130041	1000019	ZETOR, a.s.
DY130045	19496002	Narex Ždánice
DY130050	1562001	Křížné cesty
DY130052	1727003	KOVO Bzenec

Investiční náročnost

Investiční náročnost opatření s uzavřenými ekologickými smlouvami nebyla hodnocena, protože na toto opatření jsou již potřebné finanční prostředky alokovány.

Pro vybraná opatření bez uzavřených ekologických smluv je hodnocen odhad výše investičních nákladů všech navržených opatření oproti disponibilním finančním zdrojům, které se v horizontu let 2009 až 2015 předpokládají v mil. Kč:

- fondy EU (OPŽP)	309
- vlastní zdroje kofinancování podpůrných programů	55
Celkem	364

Disponibilní finanční zdroje z podpůrných fondů a programů byly stanoveny úměrně (podle plochy oblasti povodí) k celkovým plánovaným finančním zdrojům podle Plánu hlavních povodí České republiky pro období let 2009 až 2015. Lze předpokládat, že podpůrné zdroje OPŽP jsou nedostatečné a bude nutné hledat jejich posílení.

S ohledem na současný stav přípravy opatření uvedených v tabulkách F.3.6 a F.3.7 se však předpokládá, že realizace těchto opatření bude nastupovat postupně podle dokončování přípravy jednotlivých akcí a tím může dojít k rozložení potřeb na finanční podpůrné zdroje za rok 2013.

K tomu je třeba poznamenat, že pro stanovení nákladů uvedených opatření nejsou zpracovány všechny potřebné podklady a stanovení nákladů bude možné až na základě podrobně zpracované realizační studie nebo projektu konkrétních opatření.

F.3.2. Doplnková opatření

Na podporu uplatnění navržených základních opatření je nezbytné řešit tato doplňková opatření:

1. Pro naplnění požadavku na dlouhodobou udržitelnost hmotného majetku jak v oboru vodovodů a kanalizací, tak v oboru vodních toků (protipovodňová opatření, revitalizace, opatření v krajině apod.), zejména s ohledem na relativně vysokou plánovanou finanční podporu z Operačního programu Životní prostředí a Programu prevence (MZe) je nezbytné sledovat změnu příslušných právních předpisů tak, aby bylo možné odepisovat příslušnou část finančního objemu hmotného majetku, který byl realizován s finanční podporou z veřejných zdrojů, případně bylo v rámci kalkulace možné uplatňovat potřebné náklady obnovy.
2. Upravit pravidla poskytování finančních podpor pro státní podniky Povodí tak, aby bylo sníženo procento podílu vlastních zdrojů na opatření typu protipovodňové ochrany, revitalizací a jiných opatření na vodních tocích ve veřejném zájmu, neboť s ohledem na relativně vysoké finanční podpory z veřejných zdrojů by nárůst vlastních zdrojů mohl v budoucnu neúměrně zvyšovat „vodné“, tj. cenu vodohospodářské služby, která se v horizontu let 2010 až 2015 bude blížit sociální únosnosti.
3. Změnit pravidla dotačních titulů (zejména Operačního programu Životní prostředí) a umožnit dotovat finanční zdroje organizační složce státu ZVHS tak, aby byla schopna naplnit předpoklady Programu opatření (blíže viz kapitola F.3.1.1.).
4. Cestou legislativní sledovat odstranění výjimek pro některé uživatele vody, kteří nehradí náklady související s užíváním vody. Jedná se o osoby, které ve smyslu § 57, vodního zákona, nehradí údržbu vodních děl umožňujících nakládání s vodami za účelem využití hydroenergetického potenciálu k výrobě elektřiny, a osoby, které nehradí platby za odběr povrchové vody ve smyslu § 101, odst., 4 vodního zákona.
5. Sledovat postupné uplatňování rámcových opatření v oblasti legislativních, ekonomických a administrativních nástrojů navržených v Závazné části Plánu hlavních povodí České republiky.
6. V odůvodněných případech navrhnout a zajistit průzkumný monitoring ve vybraných vodních útvech.

Dále je účelné zajistit následující doplňková opatření, jejichž výsledky budou využitelné pro další cykly plánování v oblasti vod:

7. Zpracovat jednotnou strategii migračního zprůchodnění vodních toků zohledňující mezinárodní závazky ČR, akční plán výstavby rybích přechodů na vybraných vodních tocích a požadavky jednotlivých krajů.
8. Zpracovat strategii a koncepci kombinace přírodně blízkých protipovodňových technických a revitalizačních opatření včetně stanovení priorit.
9. Zpracovat strategii změny stávajícího vymezení povrchových vod vhodných pro život ryb a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů.

F.3.3. Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod a ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů

F.3.3.1. Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod

V rámci programů opatření jsou zajišťovány požadavky vyplývající z dále uvedených právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod. K jednotlivým předpisům jsou přiřazeny náklady příslušných odpovídajících opatření. Toto přiřazení respektuje důsledek realizace skupin opatření na plnění požadavků jednotlivých relevantních evropských směrnic.

1) Směrnice Rady 96/61/ES o integrované prevenci a omezování znečištění

Opatření pro zajištění požadavků této směrnice budou realizována prostřednictvím typů opatření:

- technická opatření u průmyslových znečišťovatelů (odstraňování zvláště nebezpečných látek)
- odstraňování starých ekologických zátěží
- komplexní sledování, zjišťování a hodnocení stavu jakosti a množství vod (komplexní monitoring vod).

Východiskem pro tato opatření bude Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami. Tato opatření jsou zaměřena jednak na eliminaci znečištění z průmyslových zdrojů, ve vazbě na povrchové vody a dále, ve vazbě na podzemní vody, na staré ekologické zátěže.

Opatření jsou uvedena v kapitole C.4.7. Opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod. a C.4.8. Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění. Předpokládané náklady na dosud konkrétně specifikovaná opatření se odhadují v řádu miliard Kč, odhad bude upřesňován v návaznosti na další postup přípravy opatření, zejména sanací jednotlivých starých ekologických zátěží.

V souladu s Plánem hlavních povodí ČR se předpokládá, že realizace uvedených typů opatření bude významně podpořena z fondů EU (Operační program Životní prostředí) a národních podpůrných zdrojů – viz. kapitola F.4.1.4., kde je uveden předpokládaný objem finančních podpůrných zdrojů pro relevantní typy opatření v řešené oblasti povodí.

Současně budou realizována doplňková opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění, jak vyplývají z relevantních českých právních předpisů. Náklady těchto opatření nelze předem v rozumné míře přesnosti odhadnout.

2) Směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod

Směrnice Rady 86/278/EHS, o splaškových kalech

Opatření pro zajištění požadavků těchto směrnic budou realizována prostřednictvím typů opatření:

- Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v aglomeracích nad 2000 EO
- Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v aglomeracích pod 2000 EO v územích vyžadujících zvláštní ochranu
- Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v obcích pod 2000 EO
- Technická a biologická opatření na snížení eutrofizace povrchových vod
- Komplexní sledování, zjišťování a hodnocení stavu jakosti a množství vod (komplexní monitoring vod).

Konkrétní opatření jsou uvedena v kapitole C.4.6. a jsou vyhodnocena v kapitole F.3.1. Podle programů opatření je předpokládán souhrn nákladů těchto konkrétních opatření cca 14 850 mil. Kč. a dále cca 5 031 mil. Kč v navazujícím plánovacím cyklu.

V souladu s Plánem hlavních povodí ČR se předpokládá, že realizace uvedených typů opatření bude významně podpořena z fondů EU (Operační program Životní prostředí) a národních podpůrných zdrojů – viz. kapitola F.4.1.4., kde je uveden předpokládaný objem finančních podpůrných zdrojů pro relevantní typy opatření v řešené oblasti povodí.

3) Směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

Opatření pro zajištění požadavků této směrnice budou realizována prostřednictvím typů opatření:

- Realizace opatření pozemkových úprav a komplexních pozemkových úprav
- Zatravňování orné půdy, zvláště podél VT
- Zlepšování druhové a prostorové skladby lesů ve zvláště chráněných územích
- Zalesňování zemědělské půdy
- Zlepšování druhové skladby lesních porostů
- Ošetřování travních porostů
- Zdokonalování lidského potenciálu v oblasti zemědělství (údržba krajiny a ochrana ŽP, eroze půdy, znečišťování vod, zvyšování biodiverzity apod.)
- Snižování znečištění povrchových a podzemních vod ze zemědělských zdrojů.

Opatření jsou uvedena v kapitole C.4.14., opatření však nejsou konkretizována a s ohledem na to nelze jejich celkové náklady zatím jen zhruba odhadnout.

Významnou roli v naplňování potřebných opatření bude hrát aktualizovaný Akční program pro snížení znečištění ze zemědělských zdrojů a dále uplatňování zásad správné zemědělské praxe. Náklady na opatření realizovaná v rámci uvedeného akčního programu se podle aktuálních výsledků zjišťování předpokládají ve výši cca 1 298 mil. Kč.

Náklady na další opatření se předpokládají ve výši cca 196 mil. Kč.

V souladu s Plánem hlavních povodí ČR se předpokládá, že realizace uvedených typů opatření bude významně podpořena z fondů EU (Operační program Životní prostředí příslušné programy pro rozvoj zemědělství a venkova) a národních podpůrných zdrojů – viz. kapitola F.4.1.4., kde je uveden předpokládaný objem finančních podpůrných zdrojů pro relevantní typy opatření v řešené oblasti povodí.

4) Směrnice Rady 76/160/EHS, o jakosti vod ke koupání

Pro zajištění požadavků této směrnice budou v synergickém efektu působit opatření realizovaná na základě požadavků směrnic uvedených pod čísly 2) a 3).

Náklady na tato opatření jsou uvedeny u výše uvedených směrnic, stejně jako zdroje jejich financování. Odhaduje se, že z nákladů na tato opatření lze přiřadit směrnici o jakosti ke koupání náklady ve výši cca 1,1 mld. Kč.

5) Směrnice Rady 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků

Směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

V rámci programů opatření nejsou uvedena specifická opatření pro naplnění požadavků těchto směrnic, bude zde však působit synergický efekt opatření uvedených pod čísly 1), 2), 3), tedy opatření uvedených v kapitolách - C.4.6. Opatření k omezování, vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav vod, C.4.7. Opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod, C.4.14. – Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění a dále v kapitole C.4.13. – Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů.

Náklady na tato opatření jsou uvedeny u výše uvedených směrnic, stejně jako zdroje jejich financování, odhaduje se, že z nákladů na tato opatření lze přiřadit těmto směrnicím náklady ve výši cca 0,1 mld. Kč

6) Směrnice Rady 80/778/EHS o jakosti vody určené k lidské spotřebě ve znění směrnice 98/83/ES

Na zlepšení jakosti vody užívané nebo té, která se bude využívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu bude synergicky působit realizace typů opatření vyplývajících ze směrnic uvedených pod čísly 1), 2) a 3).

Náklady na tato opatření jsou uvedeny u výše uvedených směrnic, stejně jako zdroje jejich financování.

Specifická opatření pro zlepšení jakosti vody užívané nebo té, která se bude využívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu, nejsou v programech opatření pro oblast povodí Dyje navržena.

Zajištění požadavků této směrnice bude realizováno prostřednictvím typů opatření pro přímé zlepšení jakosti vody užívané pro lidskou spotřebu:

- výstavba a rekonstrukce úpraven vod a zdrojů pitné vody
- výstavba a rekonstrukce přivaděčů a rozvodných sítí
- vyhledávání a realizace nových zdrojů podzemních vod pro zásobování obyvatelstva.

Předpokládaná potřeba nákladů na příslušná opatření na systémech zásobování pitnou vodou je cca 3,526 mld. Kč

V souladu s Plánem hlavních povodí ČR se předpokládá, že realizace uvedených typů opatření bude významně podpořena z fondů EU (Operační program Životní prostředí) a národních podpůrných zdrojů – viz. kapitola F.4.1.4., kde je uveden předpokládaný objem finančních podpůrných zdrojů pro relevantní typy opatření v řešené oblasti povodí.

7) Směrnice Rady 96/82/ES o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek (Seveso)

V rámci programů opatření jsou zahrnuta opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění, jak vyplývají z relevantních českých právních předpisů, tato opatření však nejsou konkrétně směřována, takže nejsou konkretizovány ani jejich náklady, lze je hrubě odhadnout na cca 0,15 mld. Kč.

8) Směrnice Rady 85/37/EHS o posuzování vlivů na životní prostředí

Působnost této směrnice jde mimo rámec zaměření i programů opatření, takže v nich nejsou zahrnuta specifická opatření pro naplnění jejích požadavků.

Avšak všechna opatření, která jsou zahrnuta do programů opatření, budou v rámci jejich přípravy, vyplývá-li to z příslušného zákona, posuzována z hlediska vlivů na životní prostředí.

9) Směrnice Rady 91/414/EHS o prostředcích na ochranu rostlin

Působnost této směrnice jde mimo rámec zaměření i programů opatření, takže v nich nejsou zahrnuta specifická opatření pro naplnění jejích požadavků. Nicméně určitý efekt může přinést dodržování zásad správné zemědělské praxe.

F.3.3.2. Ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů

V rámci tohoto cyklu zpracování a realizace Plánu oblasti povodí Dyje se nepředpokládá změna cílů ochrany vod jako složky životního prostředí a k tomuto kroku bude případně přistoupeno po vyčerpání všech možností pro jejich naplnění, a to až v následujících cyklech plánování v oblasti vod.

K otázce změny termínů dosažení dobrého stavu vod lze konstatovat, že v rámci tohoto cyklu plánování budou realizovaná opatření zaměřena na dodržení požadavků jednotlivých směrnic Evropských společenství, zejména požadavků vyplývajících z uděleného přechodného období pro plnění směrnice o čištění městských odpadních vod. Termín pro plnění požadavků z této směrnice je kratší než období tohoto plánovacího cyklu. Proto se vychází z předpokladu, že působení a přínos těchto opatření se projeví na stavu vod do roku 2015.

Předpokládá se také, že další potřebná základní opatření vyplývající z vyhodnocení současného stavu vodních útvarů nebudou realizována pouze v případech, kdy nebude možné je provést z technologických a technických důvodů nebo z důvodů neexistence dostatečných informací pro odůvodněné rozhodnutí o řešení problému (např. sanace starých ekologických zátěží).

F.3.4. Náklady na jednotlivé typy navržených opatření

K dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí jsou pro jednotlivé skupiny opatření vymezené v části C plánu předpokládány dále uvedené souhrnné náklady.

1) Opatření uplatněná pro vody užívané nebo které se budou užívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu

Na realizaci opatření pro uplatněných pro vody užívané nebo které se budou užívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu se předpokládají náklady ve výši cca 64 mil. Kč, z toho na opatření zahrnutá do Programů opatření ve výši 64 mil. Kč.

2) Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod

Na realizaci opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod se předpokládají náklady ve výši cca 21 mil. Kč, všechna tato opatření jsou zahrnuta do Programů opatření.

3) Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod

V oblasti povodí se nepředpokládají náklady na opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod.

4) Opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav na vod

Na realizaci opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav na vod se předpokládají souhrnné náklady ve výši cca 19 881 mil. Kč, z toho na opatření zahrnutá do Programů opatření ve výši 14 850 mil. Kč.

5) Opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod

Na realizaci opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod se předpokládají souhrnné náklady ve výši cca 495 mil. Kč, z toho na opatření zahrnutá do Programů opatření ve výši 330 mil. Kč. K těmto nákladům bude nutné dále připočíst náklady na odstranění starých ekologických zátěží, které zatím nejsou specifikovány – předpoklad v řádu miliard až desítek miliard Kč.

6) Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění

Na realizaci opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění se předpokládají náklady ve výši cca 150 mil. Kč, všechna tato opatření jsou zahrnuta do Programů opatření.

7) Doplnující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí

Na realizaci doplňujících opatření nezbytných pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí se předpokládají náklady ve výši cca 60 mil. Kč. Všechna tato opatření jsou zahrnuta do Programů opatření. Největší objem z těchto prostředků bude využit na realizaci průzkumného monitoringu ve vybraných vodních útvech.

8) Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“

Na realizaci opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“ se předpokládají náklady ve výši cca 11 mil. Kč, z toho opatření zahrnutá do Programu opatření ve výši cca 3 mil. Kč.

9) Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu

Na realizaci opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu se předpokládají souhrnné náklady ve výši cca 1 524 mil. Kč, z toho na opatření zahrnutých do Programů opatření ve výši 235 mil. Kč.

10) Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění

Na realizaci opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění se předpokládají souhrnné náklady ve výši cca 1 494 mil. Kč. Tato opatření jsou zahrnuta do Programů opatření. K uvedeným nákladům dále přistupují náklady na snížování znečištění z atmosférické depozice cestou snížování plyných emisí síry a dusíku, které není možné v současné době reálně odhadnout.

Významnou roli v naplňování potřebných opatření bude hrát aktualizovaný Akční program pro snížení znečištění ze zemědělských zdrojů a dále a uplatňování zásad správné zemědělské praxe. Náklady na opatření realizovaná v rámci uvedeného akčního programu se podle aktuálních výsledků zjišťování předpokládají ve výši cca 1 298 mil. Kč.

F.3.5. Shrnutí předpokládaných nákladů opatření

Náklady na opatření uvedená v listech opatření a na opatření uvedená v tabulce F.3.4 se celkově odhadují na cca 23 700 mil. Kč, z toho opatření zahrnutá do Programů opatření 17 207 mil. Kč.

Největší objem nákladů příslušejících opatřením zahrnutých do Programů opatření představují náklady na omezování vypouštění znečištění z bodových komunálních zdrojů znečištění v konkrétních lokalitách (86%) a náklady opatření pro dosažení odpovídajících hydromorfologických podmínek na vodních tocích v konkrétních lokalitách (1,4%).

Souhrnné náklady na konkrétně specifikovaná opatření, uvedená v kapitole F.3.1. se předpokládají ve výši cca 21 405 mil. Kč, z toho náklady na opatření zahrnutá do Programů opatření ve výši cca 15 085 mil. Kč. Náklady na konkrétně nespecifikovaná opatření se odhadují na 2 295 mil. Kč, z toho zahrnuto do Programů opatření 2 122 mil. Kč.

Ve výše uvedených souhrnech nákladů předpokládaných opatření nejsou zahrnuty náklady na sanaci starých ekologických zátěží.

F.4. Souhrn výsledků ekonomické analýzy užívání vod a opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby

F.4.1. Opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby

Ke stanovení opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby (dále jen VHS) je nejprve nezbytné aktualizovat analýzu míry návratnosti, která byla zpracována jako součást ekonomické analýzy v r. 2004 v rámci přípravných prací plánování v oblasti vod, založená na údajích referenčního roku 2002. Tato aktualizace vychází, tak jako všechny ostatní části Plánu oblasti povodí, z údajů referenčního roku 2005.

Mezi klíčové VHS byly vybrány ty sektory působnosti poskytovatelů VHS, které jsou relevantní hodnocení návratnosti nákladů. Pro analýzu nákladů byly proto zvoleny tyto klíčové sektory:

V sektoru vodních toků:

- správa povodí
- správa drobných vodních toků

V sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu:

- zásobování pitnou vodou
- odvádění a čištění odpadních vod

Analýza návratnosti nákladů obsahuje:

F.4.1.1. Analýzu nákladů

F.4.1.2. Analýzu příjmů

F.4.1.3. Posouzení návratnosti nákladů

F.4.1.4. Závěry a zhodnocení analýzy návratnosti nákladů ve směru k čl. 5 Rámcové směrnice.

K zjištění vazeb v systému finančních toků souvisejících s vodohospodářskými službami byla zpracována podkladová analýza, která je přiložena v příloze č. 3. Vyjadřuje vazby mezi plátcí a příjemci plateb v sektoru vodních toků a v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, včetně výše těchto plateb.

F.4.1.1. Analýza nákladů

Sektor vodních toků

Podkladem pro analýzu nákladů jsou ekonomické údaje poskytnuté

- správcem povodí Povodím Moravy, s.p.
- správci drobných vodních toků pro oblasti povodí Dyje, tj. ZVHS a Lesy ČR, s.p.

Samostatně se zjišťovaly tyto náklady (včetně zdrojů financování)

- investiční
- neinvestiční provozní, z toho údržba

Tab. F.4.1 Náklady [mil. Kč]

Správce VT	Náklady investiční		Náklady provozní		Z toho údržba		Náklady celkem	
	vl. zdroje	z dotací	vl. zdroje	z dotací	vl. zdroje	z dotací	vl. zdroje	z dotací
Povodí Moravy, s.p.	77,5	5,0	251,2	19,1	38,4	0,0	328,7	24,1
ZVHS	0,0	36,4	0,0	47,5	0,0	45,4	0,0	83,9
Lesy ČR	42,5	3,0	15,3	0,0	15,3	0,0	57,8	3,0

Poznámka:

Investiční náklady neobsahují nápravu škod po extrémních povodních a preventivní protipovodňová opatření

Provozní náklady ZVHS obsahují též náklady na provoz a údržbu hlavních odvodňovacích zařízení ve výši 4,31 mil. Kč.

Sektor vodovodů a kanalizací

Výchozím podkladem pro stanovení nákladů byly údaje MZe ČR obsažené v „Přehledu o vývoji cen pro vodné a stočné a rozbor nákladů a zisku na základě kalkulací provozních společností pro r. 2005“. Tato informační databáze o cenách vodného a stočného v členění na položky cenové kalkulace zahrnuje i 5 relevantních společností vodovodů a kanalizací zabezpečujících dodávky pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod.

Pokud tyto provozní společnosti působí i za hranicí oblasti povodí Dyje, byly údaje příslušně transformovány.

Přehled ročních nákladů na vodohospodářské služby obsahuje tabulka F.4.2.

Tab. F.4.2 Struktura ročních nákladů na vodohospodářské služby (VHS) z vlastních zdrojů - oblast povodí Dyje

Sektor VHS	Investiční náklady [mil. Kč]	Provozní náklady bez environmentálních nákladů [mil. Kč]	Z toho údržba [mil. Kč]	Environmentální náklady [mil. Kč]	Náklady celkem [mil. Kč]
Správa povodí	77,5	251,2	38,4	-	328,7
Správa drobných vodních toků	42,5	16,3	16,3	-	58,8
... ZVHS	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
... Lesy ČR	42,5	15,3	15,3	-	57,8
Sektor vodních toků celkem	120,0	267,5	54,7	-	387,5
Zásobování vodou	281,2	721,9	184,4	163,0	1 166,1
Odvádění a čištění odp. vod	422,1	711,7	148,8	-	1 133,8
Sektor VaK celkem	703,3	1 433,6	333,2	163,0	2 299,9
Celkem	823,3	1 701,1	387,9	163,0	2 687,4

Analýza nákladů přispěje k zodpovězení otázek, na které by měla ekonomická analýza dát odpověď, a to:

- zahrnuje cena vody náklady na prevenci, zmírnění a kompenzaci škod způsobených vodohospodářskými službami ekosystému a stavu vod?
- přispívají různí uživatelé vodohospodářských služeb (zejména domácnosti, zemědělství, průmysl) k částečnému nebo celkovému pokrytí nákladů, které sami vytvářejí?
- existují subvence – příspěvky od daňových poplatníků?

Pomocné výpočty struktury ročních nákladů na vodohospodářské služby v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, na základě vyhodnocení nákladových položek rozhodujících provozovatelů, jsou uloženy u zpracovatele.

Poznámka k problematice nákladů v sektoru vodovodů a kanalizací:

Na základě vyhodnocení aplikace institutu „environmentální náklady a náklady na vodní zdroje“ v jiných zemích EU lze konstatovat, že dochází ke shodě v definici tohoto institutu, avšak současné teoretické studie a výzkumy v oblasti ekonomiky hodnocení životního prostředí nejsou zpracovány tak, aby se mohly v této fázi plánování použít.

Současné definice (Pracovní skupina ECO 2 – 2004) formulují:

- *environmentální náklady – jako existující náklady na opatření k prevenci, zmírnění a kompenzaci škod na životním prostředí vyvolaných vodohospodářskými službami*
- *náklady na vodní zdroje – jako náklady na příležitosti používat vodu jako vzácný zdroj určitým způsobem, čase a prostoru. Náklady na zdroje mohou vzniknout pouze tehdy, pokud alternativní použití vody generuje vyšší ekonomickou hodnotu než současné nebo předpokládané budoucí použití vody.*

Vzhledem k tomu, že v zemích EU nebyly náklady na vodní zdroje pro fázi inventury implementovány, berou se pro tuto etapu ekonomické analýzy v úvahu jen náklady environmentální.

Pro stanovení environmentálních nákladů v České republice byl přijat pragmatický způsob použitý ve Francii, která rozhodla, že výpočet environmentálních nákladů založí na nákladech na obnovu a na uspořené nákladech. Stanoví náklady, které by byly třeba na kompenzaci dopadů vodohospodářských služeb na životní prostředí, resp. na kompenzaci vlivů, které poškozují stav vod. Tato metoda vyžaduje vyjádření vlivů způsobených vodohospodářskými službami ve 3 hlavních kategoriích, které poškozují stav vod a to:

- *znečišťování povrchových a podzemních vod,*
- *odběry povrchových a podzemních vod,*
- *hydromorfologické vlivy ve vztahu k vodním tokům.*

S odkazem na národní předpisy (podrobněji viz příloha č. 3) zahrnují náklady poskytovatelů vodohospodářských služeb částečně finanční zdroje na obnovu ekosystému tak, že generují finanční zdroje, které kompenzují negativní dopady do vodohospodářských služeb způsobené uvedenými vlivy. Jedná se o tyto náklady poskytovatelů vodohospodářských služeb:

- ***náklady za „surovou povrchovou vodu“ vyjadřující náklady správců povodí, resp. správců vodních toků,***
- ***náklady na „poplatky“ podle § 88, vodního zákona (za odběr podzemní vody),***
- ***náklady na poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod a z objemu vypouštěných odpadních vod.***

Použití těchto výdajů poskytovatelů vodohospodářských služeb, které se akumulují v rozpočtech správců povodí, Státního fondu životního prostředí a krajů, je vodním zákonem orientováno na obnovu ekosystému (např. péče o vodní toky, zlepšení stavu vod, odkanalizování a čištění odpadních vod, obnovu vodních zdrojů apod.).

Z těchto důvodů byly tyto náklady zahrnuty do sloupce „environmentální náklady“.

F.4.1.2. Analýza příjmů

Sektor vodních toků

Podkladem pro analýzu příjmů jsou ekonomické údaje poskytnuté

- správcem povodí – Povodí Moravy, s.p.
- správci DVT v oblasti povodí Dyje – ZVHS a Lesy ČR, s.p.

oproštěné od řešení extrémních povodní.

Ohledně struktury příjmů a dotací v sektoru vodních toků se odkazuje na přílohu č. 3 „Podkladová analýza finančních toků souvisejících s vodohospodářskými službami.“

Přehled příjmů správců vodních toků včetně dotací obsahuje tabulka F.4.3.

Poznámka:

v řádce ZVHS je zahrnuta i dotace ve prospěch HOZ.

Sektor vodovodů a kanalizací

Výchozím podkladem pro stanovení příjmů byly údaje MZe ČR obsažené v „Přehledu o vývoji cen pro vodné a stočné a rozbor nákladů a zisku na základě kalkulací provozních společností pro r. 2005“. Tato informační databáze o cenách vodného a stočného v členění na položky cenové kalkulace zahrnuje 16 relevantních společností vodovodů a kanalizací zabezpečujících dodávky pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod.

Pokud tyto provozní společnosti působí i za hranicí oblasti povodí Dyje, byly údaje příslušně transformovány.

Přehled příjmů z uplatnění vodného a stočného za objem dodané pitné vody, resp. odkanalizování odpadní vody obsahuje tabulka č. F.4.3.

Údaje o dotacích poskytovatelům VHS byly odvozeny z údajů Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí, SFŽP a krajů. Roční finanční podpory z různých veřejných zdrojů na národní úrovni byly transformovány do úrovně oblasti povodí Dyje podle ploch. Dotace byly oproštěny od mimořádných situací, zejména povodní.

Tab. F.4.3 Struktura ročních příjmů za vodohospodářské služby - oblast povodí Dyje

Sektor VHS	Ceny		Další příjmy		Dotace poskytovatelům VHS								Příjmy celkem
	§ 20	§ 101	§ 57	Ostatní	SR INV-VODA	SR INV-KAN.	SR § 102	SFŽP	EU		Kraje	Obce	
									FS	SF			
1	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	15	16	19
Správa povodí	-	230,4	5,0	23,1	-	-	24,1	-	-	-	-	-	282,6
Správa DVT	-	1,0	-	57,8	-	-	86,9	-	-	-	-	-	145,7
... ZVHS	-	1,0	--	-	-	-	83,9	-	-	-	-	-	84,9
... Lesy ČR	-	-	-	57,8	-	-	3,0	-	-	-	-	-	60,8
Sektor VT celkem	-	231,4	5,0	80,9	-	-	111,0	-	-	-	-	-	428,3
Zásobování vodou	1 372,6	-	-	-	170,0	-	-	4,0	-	30,0	30,0	5,0	1 611,6
Odvádění a čištění OV	1 314,6	-	-	-	-	80,0	-	35,0	400,0	170,0	60,0	10,0	2 069,6
Sektor VaK celkem	2 687,2	-	-	-	170,0	80,0	-	39,0	400,0	200,0	90,0	15,0	3 681,2
Celkem	2 687,2	231,4	5,0	80,9	170,0	80,0	111,0	39,0	400,0	200,0	90,0	15,0	4 109,2

Legenda:

SR – státní rozpočet

FS – Fond soudržnosti

SF – Strukturální fondy (Operační program infrastruktura)

Poznámky:

- údaje o dotacích představují průměrné hodnoty za cca 3-leté období

z důvodu vyrovnání nerovnoměrného čerpání

- výše dotace od obcí byla stanovena odborným odhadem

F.4.1.3. Posouzení návratnosti nákladů

Tabulka F.4.4. představuje výpočet míry návratnosti nákladů vodohospodářských služeb pro sektor zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod a dále pro sektor správy povodí a správy vodních toků.

Sektor zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod

Tento sektor vykazuje celkovou návratnost 61,0 %. Vyšší návratnost vykazuje sektor zásobování pitnou vodou (87,0 %), a to především z důvodů nižšího celkového objemu dotací než v sektoru odvádění a čištění odpadních vod (34,3 %).

Mezi důvody, proč uživatelé (znečišťovatelé) nehradí veškeré náklady, patří zejména to, že

- nejsou uplatňovány plné odpisy infrastrukturního majetku, které by byly založeny na reálné reprodukční hodnotě tohoto majetku,
- podle současných daňových předpisů nelze odepisovat jakékoliv dotace,
- některé obce dotují ze svých rozpočtů provozní náklady (jedná se však o méně než 1 % celkových nákladů vynaložených v oblasti povodí).

Problematika odpisů je systémového charakteru a snižuje míru udržitelnosti vodohospodářské služby, která se promítá do oblasti obnovy infrastruktury. Je však třeba současně konstatovat, že v sektoru vodovodů a kanalizací kalkulační vzorec pro výpočet ceny pro vodné a stočné (viz Opatření obecné povahy MZe) již zahrnuje náklady obnovy v souladu s Plánem financování obnovy vodovodů a kanalizací) a je tak možné zahrnout tyto náklady v potřebné výši do kalkulace ceny.

V sektoru vodovodů a kanalizací se na uvedené návratnosti podílí domácnosti, průmysl a ostatní odběratelé úměrně k množství dodávané pitné vody. Důvodem je, že cenové předpisy nediferencují platby pro domácnosti, průmysl a ostatní odběratele.

Při výpočtu návratnosti nákladů v sektoru odvádění a čištění odpadních vod je zohledněno, že poplatky podle § 88 a 89, vodního zákona jsou na jedné straně součástí provozních nákladů poskytovatele služby, ale na druhé straně jsou příjmem Státního fondu životního prostředí, resp. krajů, ze kterého je poskytovatel služby dotován ve prospěch investic na ochranu vod. Je proto pro výpočet návratnosti nákladů odečtena příslušná část finančních prostředků od celkového objemu dotací. Tato úprava se promítá do sloupce (COD) – „Upravený objem dotací“, kde navíc jsou zahrnuty „neuplatněné odpisy“, které by byly založeny na reálné reprodukční hodnotě infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací (je zahrnut odborný odhad).

Lze konstatovat, že podstatné náklady na prevenci, zmírnění a kompenzaci škod způsobených vodohospodářskými službami jsou, mimo současných dotací z veřejných zdrojů, součástí ceny pro vodné a stočné. Tyto náklady představují celkem 140,9 mil. Kč.rok⁻¹, z toho:

- poplatky za odběr podzemní vody.....58,3 mil. Kč (pro příjemce SFŽP a kraje)
- poplatky za znečištění a z objemu vypouštěných odpadních vod....35,9 mil. Kč (pro příjemce SFŽP) - platby za odebranou povrchovou vodu....46,7 mil. Kč (pro příjemce Povodí Moravy, s.p. a ZVHS)

Návratnost nákladů v tomto sektoru významně ovlivňuje skutečnost, že stát ze státního rozpočtu, resp. z fondů EU, bude do r. 2012 významně finančně podporovat investice do vodohospodářské infrastruktury. Důvodem je mj. přechodné období dohodnuté s orgány Evropské unie k implementaci Směrnice o čištění městských odpadních vod. Po roce 2013 se očekává významné snížení přímých dotací i postupné uplatňování plných odpisů a lze předpokládat zvýšení míry návratnosti.

V porovnání s údaji referenčního roku 2005 lze v oblasti povodí Dyje očekávat výrazné zvýšení dotací v sektoru VaK, zejména na úseku odvádění a čištění odpadních vod. Důvodem je otevření OPŽP pro období 2007-2013, v rámci kterého by měly být realizovány velké projekty výstavby a rekonstrukcí infrastruktury v městech a obcích.

Lze však konstatovat, že až na nevýznamné výjimky v případě některých malých obcí, platí uživatelé, resp. znečišťovatelé vody, veškeré provozní náklady související s vodohospodářskou službou, mimo „plných odpisů“. Tyto „plné odpisy“, resp. náklady obnovy v sektoru vodovodů a kanalizací, pokud by byly uplatněny, významně by zvyšovaly cenu VHS a to nad současnou úroveň sociální únosnosti ceny pro vodné a stočné. Dotují se pouze investice do infrastruktury.

Sektor správy povodí

Tento sektor vykazuje návratnost nákladů 71,3 %. Mezi důvody, proč uživatelé vody nehradí veškeré náklady, patří:

- neuplatněné náklady, které nehradí osoby ve smyslu § 57, vodního zákona, za údržbu vodních děl, které umožňují nakládání s vodami za účelem využití hydroenergetického potenciálu k výrobě elektřiny
- neuplatněné náklady, které nehradí osoby ve smyslu § 101, odst. 4, vodního zákona,
- dotace podle § 102, vodního zákona, a jiné dotace
- podle současných daňových předpisů nelze odepisovat jakékoliv dotace.
- nejsou uplatňovány odpisy infrastrukturního majetku, které by byly založeny na reálné reprodukční hodnotě tohoto majetku.

V sektoru správy vodních toků by vykazovaná návratnost byla výrazně nižší v případě uplatňování „plných odpisů“.

Z důvodu uplatnění § 57 a 101, odst. 4, vodního zákona, se nesnižuje míra udržitelnosti vodohospodářských služeb, neboť tyto neuplatněné náklady hradí ostatní uživatelé vody.

Ekonomická analýza však podle Rámcové směrnice posuzuje pouze návrhy opatření z kapitoly B a kapitoly C, a proto má sektor správy povodí návratnost 71,3 %. Pokud by výše uvedený postup byl aplikován i na kapitolu D – návrhy protipovodňových opatření, které Evropské společenství nyní řeší Směrnicí o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik a k jejímuž sjednocení s Rámcovou směrnicí dojde k roku 2015, pak by sektor správy povodí vykazoval návratnost ještě nižší.

Sektor drobných vodních toků

S ohledem na relativně zanedbatelné příjmy od uživatelů vody lze hodnotit, že míra návratnosti je 0 %.

Přestože u s.p. Lesy ČR jsou relativně vysoké „ostatní příjmy“ poskytovatele VHS, nelze tyto příjmy zařadit mezi tržby od uživatelů vody.

Sektor správy povodí a správy vodních toků

Sektor správy povodí a vodních toků má návratnost 53,2 %.

V sektoru správy povodí a správy vodních toků se na uvedené návratnosti podílí domácnosti, průmysl a ostatní odběratelé úměrně k množství odběru povrchové vody s tím, že podle expertního odhadu se na neuplatněných nákladech podílí uvedení odběratelé ve stejné míře.

Reálná opatření ke zvýšení návratnosti je třeba hodnotit s ohledem na předpokládaný vývoj ceny vodohospodářské služby, která se v horizontu let 2010 až 2015 bude blížit sociální únosnosti. Nebude proto možné snižovat předpokládanou výši dotací, ale zaměřit se na naplnění navrhovaných doplňkových opatření (viz kapitola F.3.2.).

Tab. F.4.4 Výpočet míry návratnosti poskytovatelů vodohospodářských služeb - oblast povodí Dyje

Sektor VHS	Celkové tržby (CT) [mil. Kč]	Ekonomické náklady (EN) [mil. Kč]	Celkový objem dotací (COD) [mil. Kč]	Upravený objem dotací (UCOD) [mil. Kč]	Míra návratnosti nákladů (CT-UCOD)*100/EN [%]
Správa povodí	258,5	328,7	24,1	24,1	71,3
Správa drobných vodních toků	58,8	58,8	86,9	86,9	-
....ZVHS	1,0	1,0	83,9	83,9	-
... Lesy ČR	57,8	57,8	3,0	3,0	94,8
Sektor správy povodí a správy vodních toků celkem	317,3	387,5	111,0	111,0	53,2
Zásobování vodou	1 372,6	1 166,1	239,0	358,5	87,0
Odvádění a čištění odp. vod	1 314,6	1 133,8	755,0	925,8	34,3
Sektor VaK celkem	2 687,2	2 299,9	994,0	1284,3	61,0
Celkem	3 004,5	2 687,4	1 105,0	1395,3	59,9

F.4.1.4. Zhodnocení analýzy návratnosti nákladů ve smyslu článku 9 Rámcové směrnice

Článek 9, odst. 1 Rámcové směrnice ukládá členským státům – vzít v úvahu princip návratnosti nákladů za vodohospodářské služby včetně environmentálních nákladů a nákladů na využívané zdroje, s ohledem na ekonomickou analýzu provedenou podle přílohy III a zejména v souladu s principem, že znečišťovatel platí.

Do roku 2010 členské státy zajistí,

- že cenová politika ve vztahu k vodě vytvoří uživatelům dostatečné podněty k tomu, aby užívali vodní zdroje efektivně, a tím přispěli k dosažení environmentálních cílů této směrnice;
- adekvátní výnosy za různé typy užívání vody, rozdělené přinejmenším na průmysl, domácnosti a zemědělství, k úhradě nákladů za vodohospodářské služby, a to na základě ekonomické analýzy provedené v souladu s přílohou III a v duchu principu znečišťovatel platí.

Členské státy přitom mohou přihlídnout k sociálním, environmentálním a ekonomickým důsledkům úhrady, jakož i ke geografickým a klimatickým podmínkám dotčené oblasti či oblastí.

Článek 9 odst. 2 a 3 Rámcové směrnice ukládá členským státům podat v plánech oblastí povodí informaci o plánovaných krocích směřujících k implementaci odst. 1, které přispějí k dosažení environmentálních cílů této směrnice, a o výnosech z různých užívání vody k uhrazení nákladů na vodohospodářské služby. Nic nesmí bránit financování konkrétních preventivních nebo nápravných opatření směřujících k dosažení cílů této směrnice.

Článek 9 odst. 4 Rámcové směrnice připouští, že členské státy neporuší tuto směrnici, pokud se rozhodnou, v souladu se zavedou praxi, neuplatňovat ustanovení 2. věty odst. 1 a k tomu příslušející ustanovení odst. 2 pro dané užívání vod tam, kde to nenaruší účely a dosažení cílů této směrnice. Členské státy uvedou důvody pro neúplné uplatnění 2. věty odst. 1 v plánech povodí.

Zhodnocení článku 9

Cenová politika uplatňovaná v souladu s relevantními zákony (zejména vodní zákon, zákon o vodovodech a kanalizacích a zákon o cenách) zakládá pro uživatele vody dostatečné podněty k efektivnímu užívání vodních zdrojů.

Dokladuje to zákonná povinnost platit za odběry povrchové i podzemní vody i za vypouštění podzemních vod s tím, že výnosy z těchto plateb přispívají k dosažení environmentálních cílů (podrobněji viz kapitola F.4.1.).

Tyto platby představují ročně v oblasti povodí Dyje celkem cca 141,0 mil. Kč, což představuje více než 5 % celkových ekonomických nákladů vynaložených na zabezpečování vodohospodářských služeb v sektorech vodovodů a kanalizací, správy povodí a správ vodních toků.

K zajištění environmentálních cílů navíc přispívají dotace z veřejných zdrojů, které dosud představují orientačně 1 200 mil. Kč.rok⁻¹.

Uplatnění vyšších plateb ve prospěch dosažených environmentálních cílů a efektivní využívání vodních zdrojů limituje zejména:

- sociální únosnost cen pro vodné a stočné,
- ekonomická únosnost po promítnutí relevantních plateb do výrobků a služeb v průmyslu, energetice a zemědělství.

Přesto prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod (viz kapitola F.2.), která byla provedena se zahrnutím věcného i ekonomického vlivu uvažovaných opatření, předpokládá zvyšování plateb za odběry povrchové vody i ceny za vodné a stočné rychleji než inflace. Důvodem je především záměr realizovat relevantní opatření promítající se do ceny vodohospodářské služby přispívající jednak k zajištění environmentálních cílů i dalších cílů stanovených v Plánu hlavních povodí České republiky.

To, že uvedené zvyšování je limitováno sociální a ekonomickou únosností, dokladují výpočty provedené pro pravděpodobný scénář trendů:

Tab. F.4.5 Přehled vývoje sociální únosnosti ceny vody

	2005	2010	2015
průměrný měsíční příjem domácnosti [Kč]	21 411,00	25 611,00	29 811,00
průměrné vodné a stočné [Kč]	48,13	63,00	77,00
specifické množství fakturované vody [l.osobu ⁻¹ .den ⁻¹]	87,0	88,0	90,0
průměrná platba domácnosti za vodné a stočné [Kč.měs ⁻¹]	341,00	453,17	568,57
% ceny vody (vodné a stočné) k čistému průměrnému měsíčnímu příjmu domácnosti	1,59	1,77	1,91

Za sociálně únosnou výši vodného a stočného se v ČR považuje hranice 2 % průměrných čistých příjmů domácnosti (viz kapitola F.1.6.). Ve vyspělých zemích EU se však podíl za vodné a stočné pohybuje v rozmezí 1,0 až 1,5 % průměrných čistých příjmů domácnosti.

Přestože v oblasti povodí Dyje se tento ukazatel v horizontu let 2010 až 2015 zvýší oproti referenčnímu roku 2005 jen cca o 0,3 % na cca 1,9 %, nebude možné výrazně změnit cenovou politiku ve směru ke zvýšení environmentálních plateb.

Důvodem je jednak skutečnost, že úroveň vodného a stočného v oblasti povodí Dyje je téměř 8 % pod průměrem ČR a dále, že ve většině oblastí povodí se k roku 2015 blíží míra sociální únosnosti 2 %. Legislativní nástroje ovlivňující cenovou politiku je třeba vždy posuzovat z pohledu celé ČR.

Ohledně plánovaných kroků k dosažení environmentálních cílů (k implementaci čl. 9 odst. 1) je třeba dále vzít v úvahu relevantní finanční podpory z veřejných zdrojů s odkazem na Plán hlavních povodí České republiky. Zejména se jedná o využití zdrojů z fondů EU (OPŽP a Program rozvoje venkova) včetně národních zdrojů na kofinancování.

Pro území oblasti povodí Dyje od r. 2009 do r. 2015 předpokládat získání následujícího objemu finančních zdrojů pro relevantní typy opatření (stanoveno úměrně k celkovým plánovaným zdrojům v Plánu hlavních povodí České republiky a to s ohledem na plochu a počet obyvatel v oblasti povodí Dyje), který je uvedený v následující tabulce F.4.6.

Poznámka: Finanční údaje se mohou měnit v důsledku kurzových změn Kč vůči EURu.

Tab. F.4.6 Objem finančních zdrojů pro relevantní typy opatření

[mil. Kč]

Oblast finanční podpory (číslo opatření)	Předpoklad výše finanční podpory z fondů EU	Předpoklad výše financování z národních zdrojů	Celkem
OPŽP – snížení znečištění vod (A.1, A.2, A.4, A.14, A.16)	5982,4	1055,7	7038,1
OPŽP – omezování rizika povodní (B.1, B.2, B.3, B.13, B.14)	398,8	70,4	469,2
OPŽP – zlepšení jakosti pitné vody (C.1, C.2, C.3)	1595,3	281,5	1876,8
OPŽP – optimalizace vodního režimu krajiny (A.7, B.4, B.5)	732,8	154,1	886,8
OPŽP – obnova krajinných struktur (A.8, A.9, A.11)	134,6	33,6	168,2
OPŽP – hodnocení zdrojů podzemní vody (C.5, C.6, C.7)	33,6	8,4	42,1
OPŽP – odstraňování starých ekologických zátěží (A.6)	309,2	54,6	363,7
PRV – obnova a rozvoj vesnic (A.3, A.5, C.4)	711,9	237,3	949,2
PRV – pozemkové úpravy (A.8, B.11)	592,5	197,5	790,0
PRV – agroenvironmentální opatření (A.10, A.15, A.19)	3217,1	762,2	3979,3
PRV – zalesňování zemědělské půdy (A.12)	247,5	61,9	309,4

Oblast finanční podpory (číslo opatření)	Předpoklad výše finanční podpory z fondů EU	Předpoklad výše financování z národních zdrojů	Celkem
PRV – lesnickoenvironmentální platby (A.13)	52,2	13,1	65,3
OPR – investice do produkce akvakultury (B.10)	8,4	2,8	11,2
MZe – podpora protipovodňových opatření s retencí (B.6.)		239,0	239,0
MZe – obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží (B.10)		736,1	736,1
MŽP – Program revitalizace říčních systémů (A.7, B.3, B.4, B.6, B.10)		336,5	336,5
MŽP – Program péče o krajinu (B.5)		168,2	168,2
MZe – Opatření vyplývající z § 35, lesního zákona (B.12)		14,0	14,0
MZe – protipovodňová opatření v rámci pozemkových úprav (B.11)		140,2	140,2
Celkem	14 016,3	4 567,1	18 583,4

F.4.2. Souhrn výsledků ekonomické analýzy

V oblasti povodí Dyje žije ve 551,7 tisících domácnostech cca 1,37 mil. obyvatel, přibližně 40 % z nich ve venkovských a 60 % v městských oblastech. V oblasti povodí je průměrné vodné a stočné 48,13 Kč, o cca 8 % nad průměrem České republiky a specifické množství fakturované vody činí 87 l.os⁻¹.den⁻¹.

V nejvýznamnějších sektorech užívání vody (domácnosti, zemědělství, průmysl a energetika) byly v roce 2005 realizovány odběry vody v celkovém množství cca 133,7 mil. m³ (voda povrchová 58 %, podzemní voda 42 %) a do povrchových vod bylo vypuštěno cca 170,8 mil. m³ odpadních vod. Mezi uvedenými sektory jsou nejvýznamnějšími uživateli vody domácnosti (38 %) a energetika (35 %).

Z hlediska hrubé produkce je nejvýznamnější sektor průmyslu, který také zaměstnává nejvíce pracovníků – více než 103 tisíc lidí.

Nejvýznamnější platby za užívání vod produkují obyvatelé v domácnostech formou vodného a stočného (41 %), průmysl (30 %) a energetika (25 %), nejvyšší podíl plateb k hrubé produkci, resp. k tržbám je dosahován u domácností, řádově menší u energetiky a dále ještě menší u průmyslu.

Z hlediska podílu zaměstnanosti na objemu užívaných vod v jednotlivých sektorech jsou průmysl a energetika přibližně rovnocenné.

Z hlediska dopadů na chemický a ekologický stav vodních útvarů je nejvýznamnější vypouštění odpadních vod z průmyslu a domácností.

Z prognózy trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod a vodohospodářskými službami zpracované podle jednotlivých výše uvedených sektorů vyplynuly trendy:

- nárůstu vodného a stočného v roce 2010 o 35 % a v roce 2015 o 60 %
- nárůstu cen povrchové vody v roce 2010 o 25 % a v roce 2015 o 40 %

a to zejména z důvodu zvýšení sazby DPH, inflace, zvýšení provozních a investičních nákladů v důsledku zvýšené míry plánovaných investic.

Prognózuji se nevýznamné změny v objemech odběrů povrchové a podzemní vody i vypouštění odpadních a srážkových vod, a to ve všech významných sektorech užívání vod. Přestože až do současnosti mírně klesají odběry vod, prognózuje se k horizontu 2015 jejich nevýznamný nárůst o cca 0,3 % v důsledku mírného nárůstu specifické spotřeby vody v domácnostech i nárůstu počtu obyvatel připojených na vodovody pro veřejnou potřebu.

Z posouzení nákladové efektivity jednotlivých opatření vyplynulo, že:

a) pro oblast rekonstrukcí a výstavby ČOV v řešených obcích s počtem ekvivalentních obyvatel nad 2000:

- v 1 obci (Milotice) není dosud vybudována ČOV,
- v ostatních obcích se připravuje intenzifikace a rekonstrukce ČOV k eliminaci dusíku a fosforu na limity národních předpisů,
- v území zvláštní ochrany je lokalizována 1 obec – Nové Město na Moravě,

- splnění přechodného období není ohroženo (podmínkou však je realizace projektově připravených opatření, případně urychlení přípravy těch opatření, kde je v současné době zpracována pouze studie – očekávané investiční náklady však nejsou vysoké),
- s ohledem na předpokládané investiční náklady je realizace uvedených opatření ve vztahu k disponibilním finančním zdrojům k roku 2015 reálná.

b) pro oblast výstavby a rekonstrukcí kanalizací v řešených obcích s počtem ekvivalentních obyvatel nad 2000:

- v řešených obcích se plánuje nové připojení 19 174 obyvatel
- rekonstrukce kanalizací je zahrnuta pouze nevýznamně
- v území zvláštní ochrany je lokalizována 1 obec – Nové Město na Moravě
- splnění přechodného období je ohroženo u všech obcí, které vykazují projektovou přípravu na úrovni studie nebo investičního záměru nebo není příprava zahájena.

c) pro oblast výstavby a rekonstrukcí kanalizací v řešených obcích s počtem ekvivalentních obyvatel pod 2000 nelze předpokládat, že mohou být všechna opatření realizována do roku 2015, především pro nedostatečnou schopnost dofinancování nákladově náročnějších projektů obcemi této velikosti.

d) pro oblast zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, která zahrnuje projekty revitalizací vybraných úseků vodních toků a zprostupnění příčných překážek na vodních tocích:

- předpokládaná opatření o celkových investičních nákladech 1 524 mil. Kč, z toho do programu opatření jsou zahrnuta opatření cca 235 mil. Kč, která jsou z hlediska finančních zdrojů realizovatelná
- ZVHS není schopna zajistit finanční, projektové a inženýrské přípravy příslušných opatření z důvodu nedostatečných finančních zdrojů do doby schválení podpory projektů
- v návaznosti na zpracování technických studií a vyhlášení příslušné výzvy OPŽP je možné zahájit projektovou a inženýrskou přípravu opatření priorit č. 1 a 2, subpriority a) po roce 2009 i přípravu opatření – subpriority b) (v případě investorství ZVHS po vyřešení financování projektové a inženýrské přípravy)
- je nutno brát v úvahu hlediska možných střetů při získávání pozemků a technické realizovatelnosti.

Je však nutné mít na paměti, že v realizaci potřebných opatření existují nejistoty jak v aktivitě příslušných investorů jednotlivých potřebných projektů, tak v odhadu výše disponibilních podpůrných finančních zdrojů pro oblast povodí.

Poskytovatelé vodohospodářských služeb v oblasti povodí Dyje vynaložili v roce 2005 celkové náklady na zajištění těchto služeb ve výši 2,687 mld. Kč, z toho sektor správy povodí a správy vodních toků 14 % a sektor vodovodů a kanalizací 86 %. Za poskytnuté vodohospodářské služby jejich poskytovatelé získali příjmy v celkové výši 3,004 mld. Kč, z toho sektor správy povodí a správy vodních toků 11 % a sektor vodovodů a kanalizací 89 %. Celkový objem dotací činil 1,105 mld. Kč, z toho pro sektor správy povodí a správy vodních toků 10 % a pro sektor vodovodů a kanalizací 90 %.

Sektor zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod vykazuje celkovou návratnost 61 %. Vyšší návratnost vykazuje sektor zásobování pitnou vodou (87,0 %), a to především z důvodu nižšího celkového objemu dotací než v sektoru odvádění a čištění odpadních vod (34,3 %). Návratnost nákladů v tomto sektoru významně ovlivňuje skutečnost, že stát ze státního rozpočtu, resp. z fondů EU bude do roku 2015 významně finančně podporovat investice do vodohospodářské infrastruktury.

V sektoru vodovodů a kanalizací se na uvedené míře návratnosti podílejí domácnosti, průmysl a ostatní odběratelé úměrně k množství dodávané pitné vody.

Sektor správy povodí a vodních toků má celkovou návratnost 53,2 %. Poměrně vysokou návratnost nákladů vykazuje sektor správy povodí (71,3 %). Naopak s ohledem na relativně zanedbatelné příjmy od uživatelů vody je míra návratnosti v sektoru správy drobných vodních toků v působnosti ZVHS 0 %. Ekonomická analýza vycházející z díkce Rámcové směrnice však posuzuje pouze návrhy opatření z kapitoly B a kapitoly C, a proto má sektor správy povodí návratnost 71,3 %. Pokud by výše uvedený postup byl aplikován i na kapitolu D – návrhy protipovodňových opatření, které Evropské společenství nyní řeší Směrnicí o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik a k jejímuž sjednocení s Rámcovou směrnicí dojde k roku 2015, pak by sektor správy povodí vykazoval návratnost pouze cca 20 %. Z tohoto konstatování plyne závěr, že je nezbytné i nadále zachovat dotační tituly řešící ochranu lidských sídel proti povodním, jako je program MZe 129 120 Prevence před povodněmi II, Operační program Životní prostředí apod.

Souhrnně lze konstatovat, že cenová politika uplatňovaná v souladu s relevantními zákony (zejména vodní zákon, zákon o vodovodech a kanalizacích a zákon o cenách) zakládá pro uživatele vody dostatečné podněty k efektivnímu užívání vodních zdrojů. Uplatnění vyšších plateb ve prospěch dosažených environmentálních cílů a efektivní využívání vodních zdrojů limituje zejména sociální únosnost cen za vodné a stočné a ekonomická únosnost po promítnutí relevantních plateb do výrobků a služeb v průmyslu, energetice a zemědělství.

Prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod přesto předpokládá zvyšování plateb za odběry povrchové vody i ceny za vodné a stočné rychleji než inflace. To je však limitováno sociální a ekonomickou únosností, neboť podíl úhrady ceny vody (vodné a stočné) k čistému průměrnému měsíčnímu příjmu domácnosti byl 1,59 % v roce 2005 a předpokládá se jeho růst v roce 2010 na 1,77 % a v roce 2015 na 1,91 %.

V nastoupeném trendu v kofinancování projektů pro dosažení stanovených cílů v oblasti ochrany vod jako složky životního prostředí z podpůrných zdrojů je účelné pokračovat i s ohledem na značné finanční prostředky pro tyto účely alokované v Operačním programu Životní prostředí.

F. N. Nejistoty a chybějící data

Nejistoty a chybějící data jsou v kapitole B v jejich jednotlivých částech následující:

F.1. Hospodářský význam užívání vod – výchozí stav

Údaje kapitoly F.1 charakterizující výchozí stav hospodářského významu užívání vod v oblasti povodí uvedených v tabulce F.1.1 byly sestaveny s využitím dostupných statistických údajů, vodohospodářských a dalších ročenek, zpráv o stavu vodního hospodářství, údajů správce povodí a správců vodních toků a dalších souhrnných materiálů hodnotících různé sektory hospodářství nebo jejich části.

Nejistoty vyplývají z toho, že potřebné údaje nejsou sledovány pro oblast povodí a bylo nutné je odvodit z údajů pro celou ČR nebo z údajů na krajské úrovni.

Další nejistoty vyplývají ze skutečnosti, že odběry povrchové i podzemní vody veřejnými vodovody jsou sledovány jako celek, ale hospodářský význam je hodnocen pro jednotlivé sektory, tj. pro domácnosti, zemědělství, průmysl a energetiku. Obdobně to platí pro dodávky pitné vody. Proto byl proveden odhad distribuce sledovaných údajů pro domácnosti, zemědělství a průmysl a údaje týkající se objemů pro zemědělství a průmysl byly zvýšeny o odpovídající část z vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu.

Tyto nejistoty byly eliminovány u údajů, kde mohla být provedena korekce s využitím databází státní vodohospodářské bilance.

Pro některé hodnocené činnosti nejsou požadované datové informace k dispozici a byly použity odborné odhady.

- F.1.4. Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních

Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních nebyly zahrnuty do hodnocení s ohledem na zanedbatelnou výši těchto poplatků.

- F.1.6. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací

Údaje o vodném a stočném za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací byly sestaveny z přehledu hlavních provozovatelů působících v oblasti povodí. Do výpočtu nebyly tedy zahrnuty všechny vodovody a kanalizace v oblasti povodí, protože pro ně nejsou k dispozici vstupní údaje (nesledují se). Nicméně množství pitné vody dodávané sledovanými hlavními provozovateli, stejně jako množství odváděných odpadních vod jimi provozovanými kanalizacemi je v oblasti povodí zcela rozhodující.

Nejistoty těchto dat vyplývají také z toho, že vodovody a kanalizace obhospodařované hlavními provozovateli v řadě případů přesahují hranice oblasti povodí, avšak nebylo možné provést přesné rozdělení údajů za celé hraniční vodovody nebo kanalizační soustavy do oblasti povodí a mimo ni. Proto byl proveden odborný odhad.

Při hodnocení sociální únosnosti výdajů domácností za dodávku pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod byly k dispozici pouze údaje o čistých příjmech domácností v jednotlivých krajích a použitá hodnota pro oblast povodí byla odvozena z těchto krajských údajů.

- F.1.7. Náklady spojené s ochranou před povodněmi

Náklady spojené s ochranou před povodněmi jsou v různých letech ovlivněny řadou faktorů a meziročně se mohou lišit. Proto byly pro správce povodí a vodních toků použity průměrné hodnoty za tříleté období.

Protože nebyly k dispozici údaje o nákladech spojených s ochranou před povodněmi od měst, obcí a jiných vlastníků nemovitostí, byly zahrnuty pouze údaje o investičních a neinvestičních opatřeních správců povodí a správců vodních toků.

F.2. Prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s vodohospodářskými službami

Podklady pro údaje k prognóze trendu objemu, cen a nákladů spojených s vodohospodářskými službami byly získávány z koncepčních a výhledových materiálů, rozvojových materiálů, aktualizovaného základního scénáře pro národní úroveň a podobných dokumentů. Problémem těchto materiálů je omezená konkrétnost výstupů, z čehož vyplývají nejistoty uvedených údajů, kterými jsou ve velké části odborné odhady opírající se o historické trendy při zohlednění nových podmínek vyplývajících např. z připravovaných podpůrných programech, požadavků právních předpisů a rozvoje technologických podmínek v různých sektorech hospodářství.

Nejistotou je také zatížena prognóza vývoje plateb za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Jejich vývoj bude záležet na případných úpravách příslušných právních předpisů, ale také na postupu realizace opatření snižujících vypouštění znečištění.

F.3. Posouzení nákladové efektivnosti jednotlivých opatření včetně ekonomických dopadů

- F.3.1. Hodnocení opatření k naplnění cílů ochrany vod

Nejistotou hodnocení opatření je omezená přesnost stanovení nákladů. Náklady opatření na výstavbu a rekonstrukci kanalizací a ČOV vycházejí z konkrétních podkladů pro jednotlivé projekty. Přestože je úroveň těchto podkladů velmi rozdílná (od zpracování žádostí o podporu z různých podpůrných zdrojů až po pouhé jednoduché investiční záměry nebo údaje z Plánů rozvoje vodovodů a kanalizací v úrovni krajů, existuje dostatek podkladů pro korekci údajů z podkladů nižší úrovně.

Složitější je situace při stanovování a ověřování výše nákladů na opatření k revitalizaci vodních toků, nicméně i náklady pro tato opatření byly stanoveny nebo odhadnuty s přijatelnou mírou přesnosti pro potřeby analýzy.

Zásadním problémem jsou chybějící údaje o nákladech na odstraňování starých zátěží. Tyto náklady je možné stanovit až po dosažení určitého stupně přípravných prací.

- F.3.2. Doplnková opatření

Navržená doplnková opatření jsou směřována do organizační a legislativní oblasti a mají nejistoty v jejich uplatnění, které je mimo možnosti správce povodí.

- F.3.3. Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod a ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů

Stanovení nákladů na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod je zatíženo nejistotami ve stanovení těchto nákladů zejména v oblasti ochrany vod před znečištěním dusičnany. Také využití podpůrných prostředků Operačního programu Životní prostředí a dalších podpůrných finančních zdrojů je závislé na generování vhodných projektů, nalezení jejich nositele a omezujících podmínkách pro využití těchto zdrojů.

F.4. Souhrn výsledků ekonomické analýzy užívání vod a opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby

Nejistoty v souhrnu výsledků ekonomické analýzy jsou ve stanovení podkladů pro hodnocení návratnosti nákladů na vodohospodářské služby a projevují se dvojím způsobem. Jednak hospodaření správce povodí a správců vodních toků nehospodaří v oblasti povodí, ale v územní působnosti, která se s oblastí povodí nekryje, takže muselo být provedeno oddělení potřebných údajů pro oblast povodí. Další nejistoty vyplývají ze získávání údajů o poskytnutých dotacích zejména pro sektor vodovodů a kanalizací z různých podpůrných zdrojů a nerovnoměrnost jejich přidělování v jednotlivých letech.

Během zpracování Plánu oblasti povodí byly vedeny diskuse o principech a přístupech k určitým částem ekonomické analýzy. Náhled na aspekty jako jsou environmentální náklady, sociální únosnost, ekonomická efektivnost nebo návratnost nákladů a přístup k nim není metodicky ujasněn v ČR ani EU. V rámci strategie aktualizace 1. POP se navrhuje zpracovat „Metodiku pro ekonomickou analýzu“.

PŘÍLOHA Č. 1

PROGNÓZA TRENDU VÝVOJE KLÍČOVÝCH HNACÍCH SIL NA NÁRODNÍ ÚROVNI DO ROKU 2015

Vývoj populace

Populace, porodnost a úmrtnost – vývoj do r. 2015

Současná úroveň porodnosti je na velice nízké úrovni, proto všechny varianty projekce demografického vývoje počítají se zvýšením tohoto ukazatele. Statistický úřad zpracoval tři varianty vývoje populace v závislosti na výši plodnosti žen a na období maximální plodnosti.

Výpočty všech variant po pěti letech jsou uvedeny v tabulce pod nastíněním jednotlivých variant.

Predikce vývoje počtu obyvatel ČR v letech 2005 – 2015 [tis. Kč]

		2005	2010	2015
Počet obyvatel predikce	Nízká varianta	10 234	10 141	9 875
	Střední varianta		10 283	10 284
	Vysoká varianta		10 432	10 700

Obecně ekonomický vývoj

Hrubý domácí produkt (dále jen HDP) – vývoj do r. 2015

Dle předpokladů Ministerstva financí se česká ekonomika bude do roku 2010 pohybovat po trajektorii ekonomického růstu do 6,5 % s postupnou akcelerací při oživení růstu v zemích hlavních obchodních partnerů, zejména EU. Pozitivní efekty ve směru podpory potenciálního i skutečného hospodářského růstu lze očekávat od opatření hospodářské politiky a od pokračujícího přílivu zahraničních investic, které posílí nabídkovou stranu ekonomiky.

V dalších letech se předpokládá postupné zpomalování růstu až na 3 % v roce 2015.

Zaměstnanost a nezaměstnanost – vývoj do r. 2015

Na straně poptávky trhu práce bude směrem k růstu zaměstnanosti působit zejména ekonomický růst a rozvoj malého a středního podnikání, generující nová pracovní místa. Příliv zahraničních investic do nových kapacit bude sice vytvářet jen omezený počet pracovních míst, ale přinese nepříjemné pozitivní efekty. Naproti tomu pokračování restrukturalizačního procesu se projeví dalším rušením neefektivních provozů, tendencí ke snižování zaměstnanosti, tlakem na růst produktivity práce a změnou kvalifikačních požadavků. Předpokládaným výsledkem těchto procesů bude stabilizace zaměstnanosti při míře registrované nezaměstnanosti na úrovni do 9 %. Její výraznější pokles je předpokládán až po roce 2008 a v r. 2015 se předpokládá dosažení úrovně pod 6 %.

Ve střednědobém výhledu, tedy v letech 2008 až 2015, se předpokládá na trhu práce roční konstantní růst zaměstnanosti ve výši 0,2 %. Tlak na zvyšování zaměstnanosti bude vyvíjen také

z důvodu stárnutí populace a rostoucí nerovnováhy důchodového systému. Dále se očekává dokončení přesunů zaměstnanců mezi jednotlivými sektory a předpokládá se, že v zemědělství bude pracovat cca 4 %, v průmyslu 27 % a ve službách 69 % pracovníků.

Inflace – vývoj do r. 2015

Rok	Odhad inflace [%]
2008	3,4
2009	3,4
2010	3,0
2011	2,8
2012	2,4
2013	2,4
2014	2,4
2015	2,4

Technologické změny

Domácnosti – vývoj do r. 2015

Technologické změny v domácnostech budou úzce korespondovat s globálním vývojem technologií. Průměrná spotřeba vody v domácnostech bude ovlivněna zejména modernizací ve vybavení domácností (myčky, pračky, úsporná zařízení pro WC a baterie u van, umyvadel a sprch apod.). Na jednu stranu bude tato modernizace s vyšším podílem efektivnějších zařízení ovlivňovat snižování potřeby vody v domácnosti, na druhou stranu je třeba vzít v úvahu, že v současné době úroveň vybavení domácností ČR neodpovídá standardům běžným v zemích EU a lze tedy v budoucnu předpokládat vyšší vybavení domácími spotřebiči využívajícími vodu a energii.

Další vývoj specifické potřeby vody v domácnostech lze proto odhadnout s ohledem na minulý trend cca od r. 2000, kdy tato potřeba v domácnostech se výrazně nemění a je na úrovni 102 až 107 l.os⁻¹.den⁻¹, a dále s ohledem na potřebu vody, kterou vykazují domácnosti v zemích EU.

Obdobně jako ve vyspělých zemích EU lze očekávat v České republice v dlouhodobém výhledu do r. 2015 mírný vzrůst specifické potřeby na úroveň těchto zemí, tj. cca 115 až 120 l.os⁻¹.den⁻¹.

Průmysl – vývoj do r. 2015

Se vzrůstajícím vodním a stočným, případně i zvyšováním cen povrchové vody, příp. i poplatků za odběr podzemní vody bude průmysl preferovat technologie omezující požadavky na potřebu vody s maximálním využitím recyklace. Budou preferovány technologické změny příznivější pro životní prostředí (čisté technologie).

Zejména v energetice lze předpokládat postupné zvyšování podílu cirkulačního chlazení na úkor průtočného. Na druhou stranu lze očekávat, že nové investice v průmyslu si vyžádají další

zvýšení požadavků na odběr vody, které mohou být v některých oblastech povodí významné (např. rozšíření JE Temelín).

Celkově lze na národní úrovni očekávat stálý mírný pokles odběrů vody.

Z hlediska ochrany vod nedojde k výrazným změnám v požadavcích na jakost vypouštěných odpadních vod nad rámec současně platných právních předpisů v této oblasti.

Z hlediska odběru vody lze predikovat mírně klesající trend (podniky budou investovat do nových technologií s nižší spotřebou vody).

Střední scénář počítá s nárůstem průmyslu v důsledku přílivu investic a předpokládá, že investice budou směřovat do technologií odpovídajících nejlepším dostupným praktikám s nízkou spotřebou vody a maximálním využitím recyklace.

Maximální scénář počítá s nárůstem průmyslové výroby a předpokládá se, že obměna technologií u stávajících podniků bude probíhat pomaleji.

V dlouhodobém horizontu se dá předpokládat, že v České republice se bude rozvíjet především lehký zpracovatelský průmysl (strojírenský, spotřební elektroniky, papírenský) v důsledku aplikace přísnějších legislativních požadavků se bude snižovat náročnost průmyslu na spotřebu vody a zvyšovat zastoupení moderních průmyslových technologií (BAT). Zvyšovat se bude také podíl recyklované vody, tudíž dojde k poklesu vypouštěných odpadních vod na jednotku vyrobeného produktu.

Zemědělství a závlahy – vývoj do r. 2015

Podíl odběrů vody pro zemědělství je v ČR dlouhodobě poměrně nízký, podobně je to s podílem vypouštěných odpadních vod – opět jsou požadavky na emise dány současnými právními předpisy.

Výši spotřeby vody pro zemědělství ovlivňuje zejména odběr pro závlahy, který není významně závislý na změně technologií. Předpokládá se postupné zvyšování trendu využití závlahové vody pro krytí vláhového deficitu, a to s ohledem na změnu cenové politiky podle § 101, vodního zákona č. 254/2001 Sb. Určitou mírou může zapůsobit i postupné zvyšování průměrných teplot v souvislosti se změnou klimatu.

Změny v daňové/fiskální oblasti

Fiskální politika – vývoj do r. 2015

Reforma veřejných rozpočtů na straně daňové politiky vede ke zvyšování fiskálního významu nepřímých daní – zejména DPH a selektivních spotřebních daní a ke snižování efektivního zdanění právnických osob. Z hlediska vodního hospodářství je důležité navrhované zvýšení minimální sazby DPH z dosavadních 5 % na 9 %, což se zejména dotkne výše vodného a stočného. Ve výhledu lze předpokládat zavedení i tzv. ekologických daní.

Veřejné rozpočty – vývoj do r. 2015

Základním prvkem rozpočtové soustavy ČR je státní rozpočet, přes který prochází většina veřejných výdajů. Na centrální úrovni jsou také zastoupeny i mimorozpočtové fondy, ze kterých je pro vodní hospodářství významný Státní fond životního prostředí a částečně i Státní fond dopravní infrastruktury (financování vodních cest).

Další významnou složkou soustavy veřejných rozpočtů jsou rozpočty obecní. V roce 2001 vznikly navíc v souvislosti s reformou veřejné správy rozpočty krajských úřadů. Ty však mají malý objem vlastních příjmů (pouze do 20 %) a tedy i vysokou závislost na dotacích ze státního rozpočtu.

Zatímco příjmy vládního sektoru se budou vyvíjet víceméně stabilně v relaci k HDP, vykazují vládní výdaje tendenci k setrvalému růstu v podílu na HDP. Deficit vládního sektoru roste, a proto bylo přistoupeno k reformě veřejných rozpočtů. Cílem reformy je zastavit růst deficitů veřejných rozpočtů. Rozpočty územních samospráv budou podle předpokladů vykazovat mírné deficity.

Do roku 2010 bude pokračovat proces fiskální konsolidace, tak aby deficit veřejných rozpočtů dosáhl v roce 2008 hodnoty maastrichtského kritéria, tedy 3 % HDP. V následujících letech by měly být udržovány hodnoty deficitů veřejných rozpočtů pod touto hranicí. Nepředpokládá se však, že by byly veřejné rozpočty vyrovnané či dokonce přebytkové.

Výrazným dlouhodobým rizikem pro udržitelnost veřejných financí jsou fiskální dopady stárnutí populace.

Z uvedených důvodů nelze očekávat významnější nárůst disponibilních zdrojů ze státního rozpočtu ani z rozpočtů krajů a obcí ve prospěch vodního hospodářství. Pravděpodobná je stagnace výdajů z veřejných rozpočtů na vodohospodářské investice a zejména další významnější pokles po roce 2010 v souvislosti s aplikací článku 9 Rámcové směrnice vodní politiky Evropské unie (znečišťovatel a uživatel platí).

Obdobná prognóza se týká i vývoje zdrojů Státního fondu životního prostředí ve prospěch investic na úseku ochrany vod, a to proto, že tyto zdroje jsou vytvářeny zejména z poplatků za vypouštění odpadních vod, které nebudou vykazovat významnější růst. Naopak lze očekávat, že po r. 2010, kdy budou dokončeny rozhodující stavby ČOV v souvislosti s ukončením přechodného období implementace Směrnice o čištění městských odpadních vod, nastane pokles disponibilních zdrojů tohoto fondu.

Zdroje Státního fondu dopravní infrastruktury budou do r. 2015 stabilní s ohledem na zákonem stanovená pravidla jeho tvorby, ale jejich užití ve prospěch vodních cest se bude vyvíjet nerovnoměrně v závislosti na rozhodnutí o realizaci staveb k dalšímu rozvoji labské a vltavské vodní cesty.

PŘÍLOHA Č. 2

KONCEPCE A STRATEGIE ROZVOJE HOSPODÁŘSKÝCH SEKTORŮ S VÝZNAMNÝM VLIVEM NA VODU

Zemědělství

Pro strategii dalšího vývoje zemědělství byla přijata Koncepce agrární politiky pro období po vstupu do EU (2004-2013).

Zemědělské hospodaření na půdě

Záměrem je zabránit opouštění zemědělské půdy a cestou konzervace dočasně nadbytečné zemědělské půdy umožnit její budoucí zemědělské využití. Lze očekávat i zalesňování dlouhodobě nevyužívané zemědělské půdy nejhorší kvality.

Významným trendem agrární politiky bude zachování zemědělské kulturní krajiny, soustavné zvyšování biologické rozmanitosti, hlubší propojení zemědělství s rozvojem venkova (zlepšování scenerické hodnoty a rekreační funkce zemědělské kulturní krajiny a vesnice) a rozšiřování nepotravinářského užití zemědělské produkce, zejména jako obnovitelných zdrojů energie (produkce řepky pro výrobu bionafty).

V souladu s referenčními dokumenty BAT (nejlepších dostupných technik) bude sledováno snížení negativních dopadů intenzivní živočišné výroby na životní prostředí a tedy i stav povrchových a podzemních vod (zejména emise amoniaku do ovzduší, dusíku a fosforu do půdy a vody a dále i doprovodné vlivy jako prašnost, spotřeba energie a vody). Ve smyslu zásad integrované prevence (IPPC) bude nutné se ve výhledu, při snaze o snižování emisí, nezaměřovat pouze na jeden krok výrobního postupu, např. na skladování kejdy, ale zajistit odpovídající opatření ke snížení emisí ve všech článcích produkčního řetězce od přípravy krmiva až po aplikaci kejdy a hnojiv na půdu.

Jedním z klíčových přínosů referenčních dokumentů BAT je, že za použití nejlepší dostupné techniky bude třeba považovat i dodržování zásad správné zemědělské praxe. Tyto zásady budou sloužit jako orientační vodítko při posuzování podniků ucházejících se o zapojení do podpůrných programů EU a MZe. Zásady správné zemědělské praxe budou navíc závazné pro podniky nacházející se v tzv. zranitelných zónách podle vodního zákona a nitrátové směrnice.

Dalším trendem bude zvyšování schopnosti zemědělsky užívaných ploch zadržovat vodu stimulováním přeměny orné půdy na trvalé travní porosty (především v záplavových územích a v nivách vodních toků (a to urychlením pozemkových úprav a revitalizací zemědělských vodních toků se zohledněním přírodně blízkých způsobů retence vod, podporou odbahňování rybníků při zachování jejich mimoprodukčních funkcí atd.).

Koncepce agrární politiky zásadně nevymezuje kvantitativní cíle (např. produkční rozměr zemědělství ČR), nýbrž jen podmínky podnikání v zemědělství. Legislativní nástroje a vedle toho i podpůrné programy Evropské unie a MZe by měly v uvažovaném výhledu zabezpečit uvedené vytčené cíle a trendy.

Lesní hospodářství

V souladu s národním lesnickým programem bude v dalším výhledu sledováno zajištění trvale udržitelného obhospodařování lesů a rozvoje všech funkcí podmíněných existencí lesa. K tomu se předpokládá:

- udržení současné výměry lesa
- podpora arondace lesních pozemků včetně uplatňování pozemkových úprav
- rozšiřování výměry lesů zalesňováním nelesních půd, zejména neobdělávaných, ladem ležících zemědělských půd nejhorší kvality, zejména v horních částech oblastí povodí
- dostupnými lesnickými opatřeními zmírňovat negativní dopady znečištění, zejména zvyšovat podíl biologicky odstranitelných mazadel a vhodných prostředků na ošetření lesa
- snižovat vliv kyselých depozic na kvalitu lesních půd a na lesní porosty pomocí biologických meliorací a dalšími intervenčními zásahy
- upravovat početní stavy zvěře, jejich věkovou strukturu na úroveň umožňující úspěšnou obnovu a další rozvoj lesních porostů
- uplatňovat postupy zlepšování lesa založené na poznání podstaty a vlastnosti lesních ekosystémů a na účelném přiblížení hospodaření přirozeným přírodním procesům
- dosáhnout zvýšení stability lesů s ohledem na předpokládané antropogenní změny přírodních podmínek včetně předpokládaných klimatických změn zvýšením biologické rozmanitosti lesních ekosystémů
- ve vyšších polohách, cca nad 500 m n.m., zejména s ohledem na očekávané extrémní klimatické podmínky (suché a teplé počasí), zabraňovat kalamitním situacím přemnožením kůrovců.

Prosazení těchto trendů do r. 2015 se ve výhledu pozitivně projeví ve zlepšení kvality lesních porostů a jejich odolnosti a při současném rozšiřování zalesněné plochy lze očekávat zvýšení retenční schopnosti lesa. Současně se předpokládá i postupné snižování plošného znečištění ze zalesněného území.

Rybí hospodářství a rybníkářství

Na úseku rybího hospodářství lze očekávat jednak postprivatizační stabilizaci oboru rybníkářství i produkce ryb. S ohledem na prognózu vývoje poptávky po rybách však lze očekávat i určitou stagnaci dalšího vývoje do r. 2015. Na tuto skutečnost nebude mít významný vliv ani postupné zlepšování stavu rybníků (v důsledku finanční podpory obnovy a odbahnění rybníků ze státního rozpočtu, ale zejména strukturálních fondů EU) a dosažení tak zvýšeného produkčního prostoru.

Ekonomika v zemědělství (počet pracovníků a podíl na tvorbě HDP)

Trendem do r. 2015 bude snižování počtu pracovníků v zemědělství. Dynamika poklesu počtu pracovníků se však bude zpomalovat. Podobný trend je možné očekávat i při sledování podílu zemědělství na tvorbě HDP, který bude kopírovat vývoj v členských státech EU. Lze tedy přepokládat pokles podílu zemědělství na tvorbě HDP na úroveň 2,5 až 3 % s tím, že dynamika tohoto poklesu se bude s rostoucím horizontem predikce snižovat. Nepředpokládá se signifikantní nárůst zemědělské produkce.

Průmysl

Strategie Průmyslové politiky je formulována v dlouhodobém časovém horizontu do roku 2010.

Hlavním cílem bude potvrzení růstových tendencí dosahovaných v současném období a zachování tempa růstu produktivity práce, resp. růstu přidané hodnoty. Nezbytné cílové tempo růstu přidané hodnoty vytvářené zpracovatelským průmyslem lze kvantifikovat v rozmezí 5 až 7 % ve stálých cenách a průměrný růst produktivity práce na úrovni o 3 až 4 procentní body vyšší, než vykazuje EU, tj. okolo 7 až 8 %.

Strategickým cílem je vytvořit do roku 2015 takový průmyslový potenciál, který bude plně srovnatelný s průměrem dosahovaným v tomto časovém období v EU, a to jak svým podílem na tvorbě hrubého domácího produktu, tak i v kvalitě a efektivnosti produkce a v produktivitě práce. Ve vztahu k současné hospodářské úrovni EU to znamená, že ČR okolo roku 2010 pravděpodobně překoná hranici 75 % průměru EU v ukazateli HDP na obyvatele a přestane být jako celek méně rozvinutým regionem EU, podporovaným ze Strukturálních fondů.

Pro ukazatel produktivity práce to znamená dosáhnout výrazného snížení současného rozdílu mezi ČR a EU, který nyní činí více než 50 %.

Energetika

Základním strategickým dokumentem je Státní energetická koncepce ČR. Základními prioritami koncepce jsou:

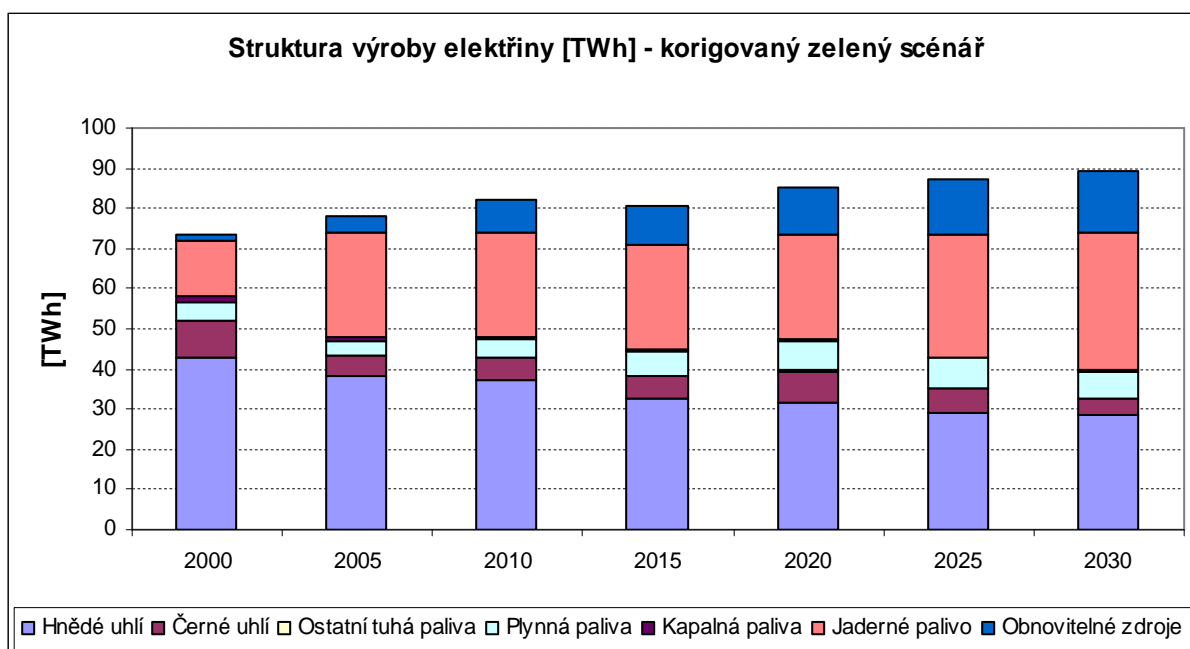
- nezávislost (na cizích zdrojích, na zdrojích energie z rizikových oblastí, na spolehlivosti dodávek cizích zdrojů)
- bezpečnost (bezpečnost zdrojů energie vč. jaderné bezpečnosti, spolehlivost dodávek všech druhů energie, racionální decentralizace energetických systémů)
- udržitelný rozvoj (ochrana životního prostředí, ekonomický a sociální rozvoj).

Z toho jsou odvozeny tyto základní cíle – maximalizace energetické efektivnosti, zajištění efektivní výše a struktury spotřeby prvotních energetických zdrojů, zajištění maximální šetrnosti k životnímu prostředí, dokončení transformace a liberalizace energetického hospodářství. Dle schváleného scénáře „Zelený – U“ by v následujících letech měl být zajištěn ekonomický a sociální rozvoj ČR při velmi malém růstu potřeby zdrojů energie.

Z výstupu „Zeleného scénáře - U“ mj. plyne, že vize, cíle a indikativní ukazatele jsou splněny, a to takto:

- průměrné roční tempo poklesu energetické náročnosti tvorby HDP bude v celém prognostickém období 3,22 %
- pokles elektroenergetické náročnosti po celé období do roku 2030 2,35 %
- dovozní energetická náročnost bude v roce 2010 42,3 % a v roce 2030 57,8 %.

Energetické hospodářství ČR nemá v současné době problémy s dodržением objemově stanovených emisních stropů SO_2 a NO_x do roku 2010. Problémem zůstává emisní strop VOC a měrné emise CO_2 a NO_x , (na obyvatele, resp. na HDP), které mají stále vyšší úroveň ve srovnání se zeměmi EU.

Doprava a vodní doprava

Hlavními úkoly dopravní politiky je zajištění udržitelné dopravy zaměřené na její uživatele s jejich účastí na vzniklých nákladech bez omezování mobility osob a zboží, ovlivnění dělby přepravní práce ve prospěch méně škodlivých oborů a zajištění nezbytné správy, údržby, obnovy a výstavby dopravní infrastruktury.

Vodní doprava – vývoj do r. 2015

Vodní doprava z hlediska uskutečňovaných výkonů nákladní dopravy v ČR hraje zanedbatelnou roli v porovnání se silniční nebo železniční dopravou.

Jedinou souvislou vodní cestou v ČR pro vnitrostátní i mezinárodní přepravu je v současné době Labsko-vltavská vodní cesta o celkové délce 303 km. Všechny ostatní úseky splavných toků jsou izolované, nesouvislé, využívané jako lokální vodní cesty především pro rekreační dopravu.

Kromě těchto vodních cest existují úseky s občasnou plavbou pouze menšími plavidly s omezeným ponorem.

Strategické plány v oblasti vodní dopravy

Materiál Ministerstva dopravy a spojů „Harmonogram a finanční zajištění realizace Návrhu rozvoje dopravních sítí v České republice do roku 2010“ stanovil priority plynoucí ze schválené dopravní politiky v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury vnitrozemských vodních cest do roku 2010:

- na stávající labsko-vltavské cestě zlepšení plavebních podmínek na úseku Ústí n. L. – státní hranice ČR/SRN a na ostatních úsecích pak rekonstrukce, modernizace a břehové úpravy zaměřeny na zlepšování parametrů labsko-vltavské vodní cesty
- splavnění Labe do Pardubic propojením již splavných úseků mezi Chvaleticemi a Přeloučí a výstavba přístavu Pardubice.

Nejvýraznějším připravovaným projektem je soubor akcí na zlepšení plavebních podmínek na Labi. Do r. 2013 se dále předpokládá, že by mohly být zahájeny přípravné práce na splavnění Vltavy do Českých Budějovic. Plánovaná realizace napojení ČR na Dunaj splavněním vodního toku Moravy a napojení ostravského regionu na splavnou Odru i vybudování vodní cesty Morava-Odra-Dunaj není reálná do r. 2015.

Turistický ruch a rekreace u vody

Základní premisou je, že v dlouhodobém výhledu bude pokračovat trvale udržitelný rozvoj příjezdového cestovního ruchu ČR v souladu se státní politikou cestovního ruchu založený na postupném zvyšování návštěvnosti turistů.

Zlepšení kvality životního prostředí a tedy i vodních toků a vodních ploch bude v dlouhodobém horizontu významně ovlivňovat cestovní ruch.

Nárůst počtu zahraničních návštěvníků ve střednědobém horizontu (2008 – 2015) není předmětem predikce žádného z dosud schválených rozvojových dokumentů sektoru cestovního ruchu. Tento nárůst však nebude významně ovlivňovat spotřebu pitné vody ani množství vypouštěných odpadních vod, tzn. že rozvoj cestovního ruchu bude pokryt v rámci predikce spotřeby vody a vypouštění odpadních vod sektorem vodohospodářských služeb.

Vodní politika

Výchozím dokumentem je Plán hlavních povodí České republiky schválený vládou v květnu 2007.

Plán hlavních povodí České republiky představuje dlouhodobou koncepci oblasti vod se zaměřením pro šestileté období 2007 – 2012. Integruje záměry a cíle rezortních politik ústředních vodoprávních úřadů při sdílení kompetencí ve smyslu ustanovení § 108, vodního zákona; zejména navazuje na Koncepci vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro období po vstupu do Evropské unie na léta 2004-2010 a Státní politiku životního prostředí 2004 – 2010. Plán hlavních povodí České republiky bude obnovován každých 6 let.

Obecným cílem státní politiky v oblasti vod je vytvořit podmínky pro udržitelné hospodaření s omezeným vodním bohatstvím České republiky, které umožní sladit požadavky na všechny formy užívání vodních zdrojů s požadavky ochrany vod a vodních ekosystémů, při současném zohlednění opatření ke snížení škodlivých účinků vod.

Cíle a opatření v ochraně vod jako složky životního prostředí:

Specifickým cílem je chránit povrchové a podzemní vody, umožnit udržitelné a vyvážené užívání vodních zdrojů, vytvářet podmínky pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů i jednotlivých vodních druhů organismů a přispívat k ochraně na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů či jednotlivých suchozemských druhů organismů. Naplňování tohoto cíle přispěje také k vytváření ekologicky stabilní krajiny, odolné vůči vnějším negativním vlivům.

V návaznosti na to Plán hlavních povodí České republiky stanovuje rámcové cíle v ochraně podzemních vod, v ochraně vod v chráněných územích, ve využívání vodních zdrojů pro zásobování pitnou vodou, ve využívání povrchových vod ke koupání, v podpoře života ryb a dalších vodních živočichů, v ochraně vodních poměrů a v monitorování stavu povrchových a podzemních vod.

Cíle a opatření v ochraně před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod:

Specifickým cílem, který má zásadní význam na průběh povodní, na následky sucha i na výskyt nadměrné vodní eroze, je zadržování vody v krajině spojené s optimalizací její struktury a jejího využívání spolu s uplatňováním efektivních přírodních blízkých i technických preventivních opatření.

V návaznosti na to Plán hlavních povodí České republiky stanovuje rámcové cíle: snížit ohrožení obyvatel nebezpečnými účinky povodní a omezit ohrožení majetku, kulturních a historických hodnot při prioritním uplatňování principu prevence a postupně se připravit a přizpůsobit na předpokládané změny klimatu vhodnými adaptačními opatřeními a omezit negativní důsledky nadměrné vodní eroze z plošného odtoku vody.

Cíle a opatření ve vodohospodářských službách

Specifickým cílem je zabezpečení bezproblémového zásobování obyvatel a dalších odběratelů vody nezávadnou a kvalitní vodou a efektivní likvidace odpadních vod bez negativních dopadů na životní prostředí za sociálně únosné ceny.

V návaznosti na to Plán hlavních povodí České republiky stanovuje rámcové cíle v okruhu rozvoje a obnovy vodohospodářské infrastruktury, v okruhu zlepšování kvality a zabezpečení vodohospodářských služeb, v okruhu uplatňování principu návratnosti nákladů vodohospodářských služeb a v okruhu plánování v oblasti vod a koncepce rozvoje vodovodů a kanalizací.

Ke všem stanoveným cílům jsou pak stanoveny příslušné programy opatření, časové plány k dosažení rámcových cílů a je stanovena strategie jejich financování.

Plán hlavních povodí České republiky stanovuje požadavky na zpracování plánů oblastí povodí.

Stanovuje také prioritní oblasti ke zpracování koncepce přírodních blízkých protipovodňových opatření (v oblasti povodí Dyje je to povodí Dyje a povodí Svratky) a oblasti k řešení ochrany území před povodněmi (v oblasti povodí Dyje to jsou rekonstrukce suchých nádrží a řízení inundací pod vodním dílem Nové Mlýny a zvýšení retence na soutoku Moravy a Dyje).

PŘÍLOHA č. 3

PODKLADOVÁ ANALÝZA FINANČNÍCH TOKŮ SOUVISEJÍCÍCH S VODOHOSPODÁŘSKÝMI SLUŽBAMI

Finanční toky vyjadřují vazby mezi povinnými plátcí a příjemci plateb v oblasti vod, které jsou založeny zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách v platném znění (dále jen VZ) a zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZaVaK).

Tato analýza je omezena na platby, které se realizují v systému vodohospodářských služeb:

A. v sektoru vodních toků

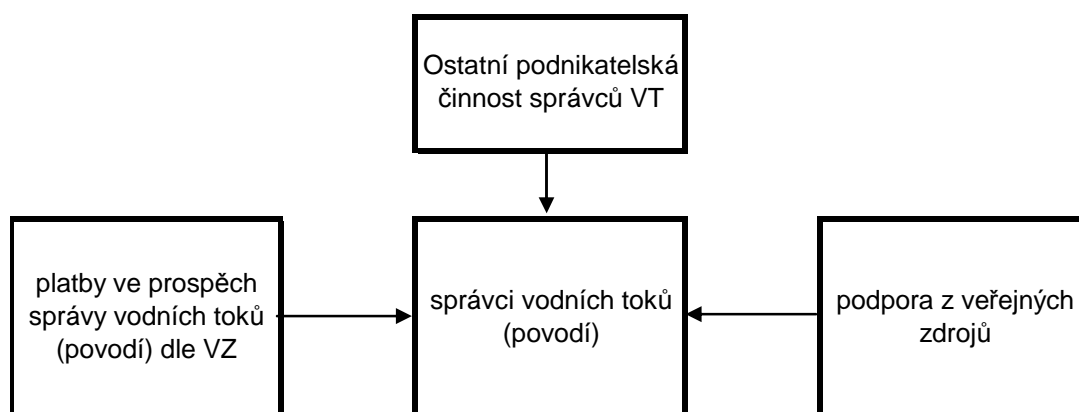
B. v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu

Finanční toky v každém sektoru jsou vyjádřeny graficky s komentářem, který vysvětluje některé podrobnosti odvozené od VZ, případně ZaVaK (např. výjimky, možné finanční podpory z veřejných zdrojů a relevantní poznámky) a dále orientační finanční objem za rok.

A. Platby v sektoru vodních toků

Správa vodních toků, včetně zajišťování relevantních investic souvisejících s vodními toky (zejména protipovodňová ochrana, úpravy vodních toků, výstavba a rekonstrukce vodních děl, revitalizace apod.) je v zásadě financována ze 4 zdrojů:

1. vlastní příjmy správců vodních toků podle vodního zákona
2. finanční zdroje správců vodních toků vyprodukované ostatní podnikatelskou činností
3. finanční podpory z veřejných zdrojů (státní rozpočet a fondy EU)
4. finanční zdroje krajů a obcí

Detailní struktura příjmů správců vodních toků (povodí) včetně komentáře a finančních objemů viz příloha na konci dokumentu..

Ad 1 Vlastní příjmy správců vodních toků podle vodního zákona

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
odběratelé POV subjekty odebírající POV z vodních toků včetně nádrží, jezů apod., mající povolení k odběru surové vody podle § 8, VZ, pokud odebrané množství je $\leq 6000 \text{ m}^3 \cdot \text{r}^{-1}$ nebo je $\leq 500 \text{ m}^3$ v každém měsíci roku ²⁾	platbu za odběr POV k úhradě správy vodních toků a správy povodí podle § 101, vodního zákona – dále jen VZ ¹⁾	správci vodního toku , ve kterém k odběru POV dochází
osoby využívající vzdouvací zařízení správců vodních toků k výrobě elektřiny³⁾	úhradu nákladů na údržbu vzdouvacího zařízení	správci vodního toku spravující vzdouvací zařízení

¹⁾ Jedná se o cenu v jednotkové výši $\text{Kč} \cdot \text{m}^{-3}$ podle skutečně odebraného množství POV. Cenu stanoví správce vodního toku podle § 6, zákona o cenách (jedná se o cenu věcně usměrňovanou)

Cena se stanoví zvlášť pro účely:

- průtočného chlazení parních turbín
- ostatní odběry.

²⁾ **Neplatí se za odběry POV** (výjimka dle § 101, odst. 4, VZ):

- pro provoz rybích líhní a sádek
- pro napouštění rybníků a vodních nádrží pro chov ryb
- pro zatápění zbytkových jam po těžbě nerostů nevyžadující čerpání nebo převádění vody správcem vodního toku
- pro průtočné chlazení výzkumných jaderných reaktorů
- pro požární účely
- pro napouštění veřejných koupališť
- z odstavných ramen vodních toků a nádrží a nádrží tvořících chráněný biotop rostlin a živočichů
- pro výrobu sněhu vodními děly
- za okalové vody pro zemědělskou nebo lesní výrobu
- pro vyrovnání vláhového deficitu zemědělských plodin

³⁾ **Neplatí se za využívání vzdouvacího zařízení správce vodního toku k výrobě elektřiny v elektrárně do celkového instalovaného výkonu 10 MW** (výjimka dle § 57, VZ):

- Uhrazené platby slouží k úhradě správy vodních toků a u odběrů z významných vodních toků také k úhradě správy povodí.

- Správci vodních toků z příjmů za tyto platby kryjí náklady na výkon činností, které jsou povinni zajišťovat podle § 47 a § 83, VZ.
- Správci povodí kryjí z příjmů za tyto platby náklady za výkon činností, které jsou povinni zajišťovat podle § 48, odst. 6, § 54 a § 82, VZ.

Ad 2 Finanční zdroje správců vodních toků vyprodukované ostatní podnikatelskou činností

Příjmy správců vodních toků (povodí) z ostatní podnikatelské činnosti jsou zejména z:

- výroby elektrické energie,
- jiných činností státních podniků Povodí, tj. např.
 - výkony laboratoří
 - nájmy
 - stavební výroba
- rybné hospodářství příjmů státního podniku Lesy ČR.

Ad 3 Finanční podpory z veřejných zdrojů (státní rozpočet a fondy EU)

Finanční podpory jsou založeny § 102, vodního zákona, v případě, že se jedná o výdaje na opatření ve veřejném zájmu, a jsou uplatňovány na základě:

- závazných Pravidel poskytování finančních prostředků ve prospěch vodního hospodářství, která je každoročně přílohou státního rozpočtu,
- závazných Pravidel poskytování finančních prostředků ve prospěch hospodaření v lesích, která je každoročně přílohou státního rozpočtu,
- přímých dotací vodnímu hospodářství v působnosti MZe (podpora specializované protipovodňové ochrany),
- programů MŽP (monitoring, revitalizace říčních systémů),
- schválených opatření z fondů Evropské unie, bude se jednat o:

operační program Životní prostředí, podopatření

- omezování rizika povodní
- optimalizace vodního režimu krajiny

operační program Zemědělství (ve prospěch opatření na vodních tocích v lesích).

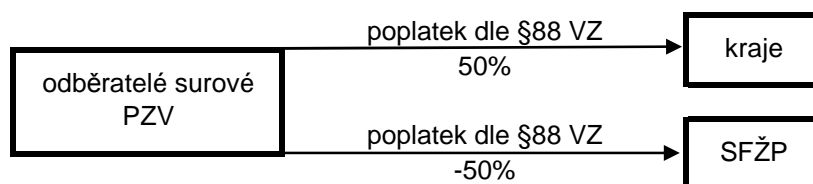
Ad 4 finanční zdroje krajů a obcí

Finanční zdroje krajů a obcí podporují výdaje správců vodních toků (správců povodí) jen v ojedinělých případech. Zejména se jedná o úpravy vodních toků v obcích a protipovodňovou ochranu.

Poznámka: Platby za odběr surové povrchové vody podle § 101, VZ týkající se odběrů pro vodovody pro veřejnou potřebu se promítají do nákladů na dodanou pitnou vodu (vodného).

B. Platby v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu

Vedle plateb za odběr surové vody podle § 101, vodního zákona, se do ceny za dodanou pitnou vodu (vodné) zahrnuje též poplatek za odebrané množství podzemní surové vody podle § 88, VZ.

Komentář:

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
odběratelé PZV, subjekty odbírající surovou PZV, mající povolení k odběru podle § 8 VZ, pokud skutečný odběr PZV z jednoho vodního zdroje je $\leq 6000 \text{ m}^3 \cdot \text{r}^{-1}$ nebo je $\leq 500 \text{ m}^3$ v každém měsíci roku	poplatek za odebrané množství PZV podle § 88 VZ, který činí 2 Kč.m ⁻³ odebrané PZV pro zásobování pitnou vodou a 3 Kč.m ⁻³ odebrané PZV pro jiné účely	50 % je příjmem rozpočtu kraje , na jehož území se odběr uskutečňuje 50 % je příjmem SFŽP

Neplatí se za odběry (výjimka dle § 88, odst. 2, VZ):

- k účelu získání tepelné energie
- ke snížení znečištění PZV
- ke snižování hladiny PZV
- sloužící hydraulické ochraně PZV před znečištěním

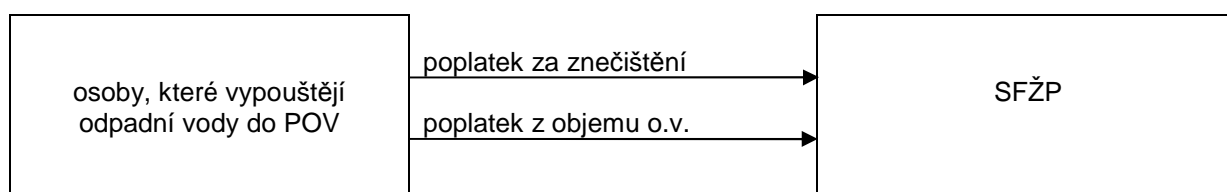
Poplatky, které jsou příjmem kraje mohou být použity jen na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury a na zřízení a doplňování zvláštního účtu podle § 42, odst. 4, VZ (opatření k nápravě).

Poplatky, které jsou příjmem SFŽP, mohou být použity na opatření v souladu se zákonem o SFŽP.

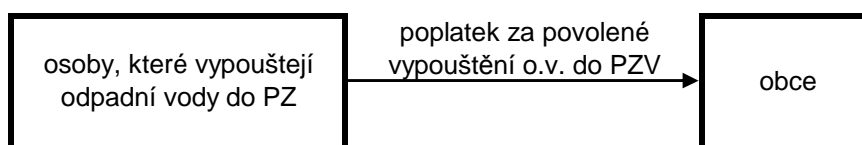
Do nákladů za odvedenou odpadní vodu kanalizacemi pro veřejnou potřebu se zahrnují:

- poplatky za znečištění a z objemu vypouštěných odpadních vod podle § 89, VZ
- poplatky za povolené vypouštění odpadních do PZV podle § 100, VZ

Vypouštění odpadních vod do POV

Vypouštění odpadních vod do PZV

Komentář:

Vypouštění odpadních vod do POV

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
osoby, které vypouští odpadní vody do POV mající povolení k vypouštění odpadních vod do POV podle § 8 VZ	1. poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod 2. poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod	SFŽP

Poplatky se neplatí za vypouštění (výjimka dle § 89, odst. 2, VZ):

- minerálních vod osvědčených podle lázeňského zákona jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči
- přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod
- vod ze sanačních vrtů
- odpadních vod z průtočného chlazení parních turbin

Podle § 90, VZ, se v případě, že u některé zpoplatněné látky dojde ke snížení jejího celkového vypouštěného množství oproti předcházejícímu kalendářnímu roku nejméně o:

- 20 %, nejvýše však o 50 %, snižuje se poplatek za tuto látku o dvojnásobek dosaženého snížení
- 50 %, poplatek za tuto látku se neplatí.

Poplatky mohou být použity na opatření v souladu se zákonem o SFŽP.

Poznámka: Poplatky za znečištění a z objemu vypouštěných odpadních vod (§ 89, VZ), pokud se vztahují k odběrům pro vodovody pro veřejnou potřebu a k vypouštění z kanalizací pro veřejnou potřebu se pomítají do nákladů na dodanou pitnou vodu (vodného), resp. nákladů za odvedenou odpadní vodu (stočného).

Vypouštění odpadních vod do PZV

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
osoby, které vypouští odpadní vody do PZV mající povolení k vypouštění odpadních vod do PZV podle § 8 VZ	poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do PZV podle § 100 VZ	obec, na jejímž KÚ k vypouštění dochází

Poplatky se neplatí za vypouštění (výjimka dle § 100, odst. 2 a 3, VZ):

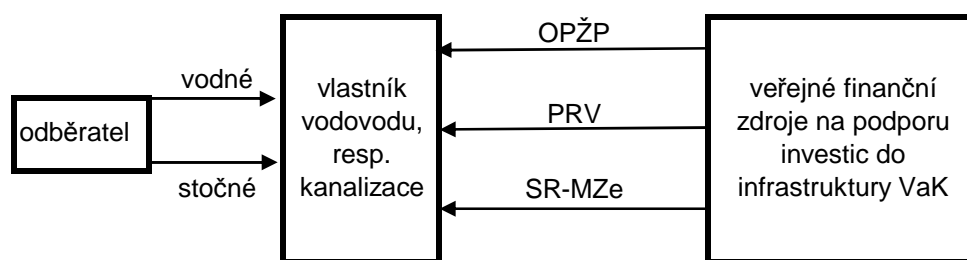
- z rodinných domů nebo staveb pro individuální rekreaci, pokud jsou odpadní vody čištěny domovní čistírnou na úroveň stanovenou povolením
- minerálních vod osvědčených podle lázeňského zákona jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči
- přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod
- použitých za účelem získání tepelné energie
- znečištěných vod, jejichž znečištění bylo po jejich vyčerpání z PZV sníženo.

Uhrazená platba slouží k rozpočtovým výdajům obce.

Poznámka:

- platby za odběr POV (§ 88, VZ),
- poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do PZV (§ 100, VZ), pokud se vztahují k odběrům pro vodovody pro veřejnou potřebu a k vypouštění z kanalizací pro veřejnou potřebu se pomítají do nákladů na dodanou pitnou vodu (vodného), resp. nákladů za odvedenou odpadní vodu (stočného).

Struktura plateb v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (zásobování pitnou vodou a odvádění odpadních vod do kanalizací)

finanční objemy jsou v mil. Kč

Komentář:

Zásobování pitnou vodou

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
odběratel (§ 2, odst. 5, zákona o vodovodech a kanalizacích – dále jen VaK))	vodné (podle § 20, zákona o VaK)	vlastník vodovodu pro veřejnou potřebu, popřípadě jeho provozovatel, pokud tak vyplývá ze smlouvy uzavřené podle § 8, odst. 2, zákona o VaK

Vodné se neplatí za (výjimka dle § 20, odst. 7, zákona o VaK) odebranou vodu pro účely požární ochrany při požárním zásahu.

Uhrazená platba slouží k úhradě oprávněných nákladů vlastníka, případně provozovatele vodovodu pro veřejnou potřebu a dále k vytvoření přiměřeného zisku v souladu s cenovým předpisem.

Odvádění odpadních vod

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
odběratel (§ 2, odst. 5, zákona o vodovodech a kanalizacích – dále jen VaK))	stočné (podle § 20, zákona o VaK)	vlastník kanalizace pro veřejnou potřebu, popřípadě její provozovatel, pokud tak vyplývá ze smlouvy uzavřené podle § 8, odst. 2, zákona o VaK

Stočné se neplatí za (výjimka dle § 20, odst. 6, zákona o VaK) odvádění srážkových vod z dálnic, silnic, místních komunikací a účelových komunikací veřejně přístupných, zoologické zahrady a nemovitostí určených k trvalému bydlení včetně domácností.

Uhrazená platba slouží k úhradě oprávněných nákladů vlastníka, případně provozovatele kanalizace pro veřejnou potřebu a dále k vytvoření přiměřeného zisku v souladu s cenovým předpisem.

Náklady na pořízení infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu

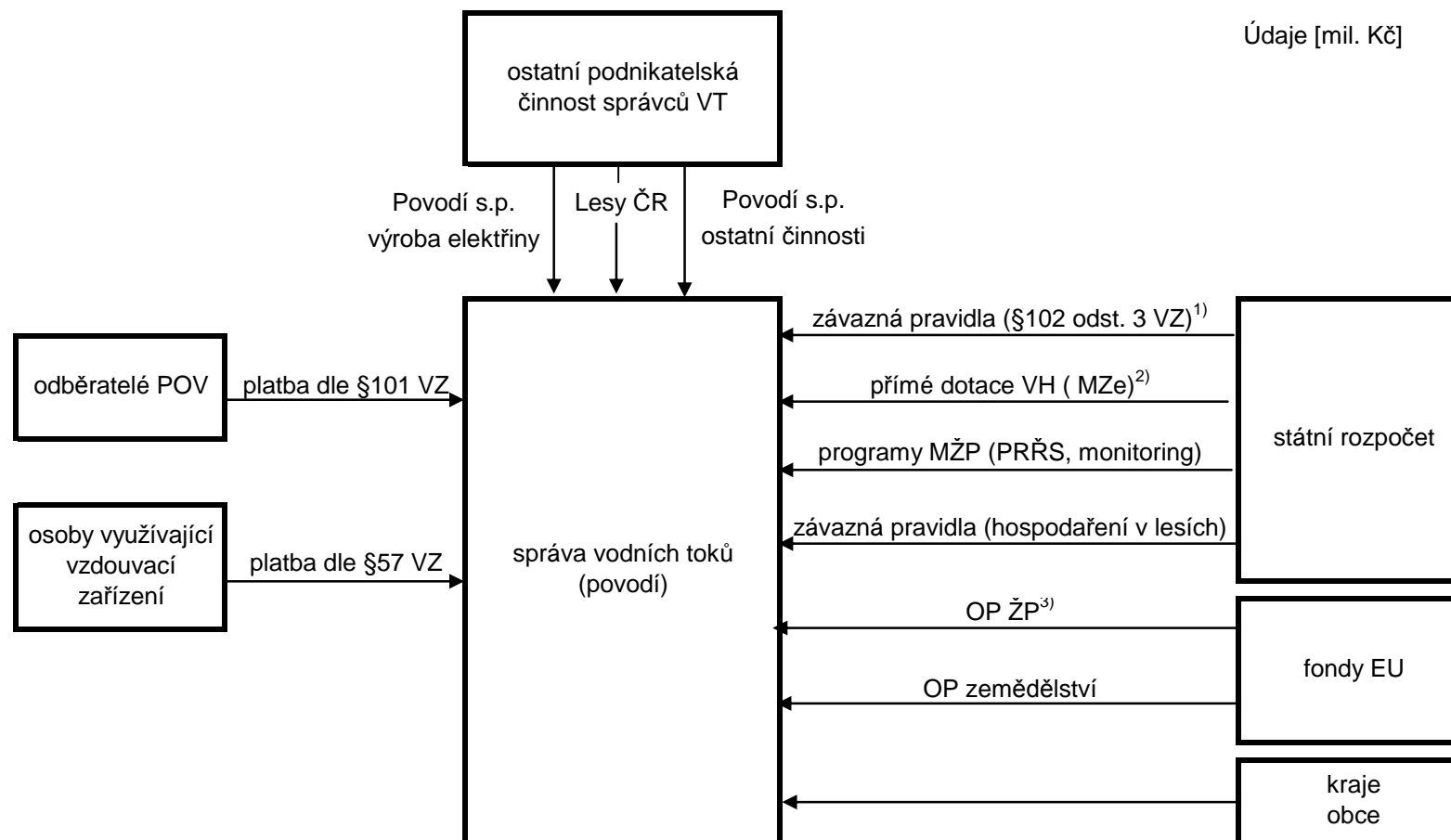
Vlastníci vodovodů a kanalizací hradí ze svých příjmů pořízení nové infrastruktury včetně její rekonstrukce a mohou na tyto investice získat finanční podpory z:

- OP ŽP – prioritní osy 1 včetně kofinancování ze SFŽP a státního rozpočtu – kapitoly MŽP
- Program rozvoje venkova – podopatření 3.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
- státní rozpočet – kapitola MZe, Program výstavby a obnovy vodovodů a kanalizací.

Struktura příjmů správců vodních toků

Příloha

Údaje [mil. Kč]

¹) Podpora prevence před povodněmi II
Podpora procesu plánování
Správa drobných vodních toků (ZVHS)
Správa hl. odvod. zařízení (ZVHS)
Obnova a provoz vodních cest

²) Podpora specializované protipovodňové ochrany

³) Omezování rizika povodní
Optimalizace vodního režimu krajiny